

Wijker Gouwtje

Winter 2024

14 dagen op een ijsschots - pagina 4
De buitenwereld - pagina 9

Fotowedstrijd
In gesprek met ...

- pagina 11
- pagina 16
Jaar van de Huismus - pagina 20
Thea's WWWeetjes - pagina 22

Correspondentie:

Tuinpark Wijkergouw
Wijkergouw 30, 1023 NX Amsterdam
Telefoon: 020-4904567
E-mail: tuinparkwijkergouw@gmail.com
Website: www.wijkergouw.nl
facebook.com/tuinparkwijkergouw
Bankrekening: NL 72 RABO 0188678018 t.n.v.
Wijkergouw
Vermeld bij alle correspondentie ook uw
tuinnummer!

Spreekuur Bestuur

Het bestuur is van 1 april tot en met 1 oktober elke 2e zaterdag van de maand van 11.00 uur tot 12.00 uur aanwezig in de bestuurskamer in de boerderij. Voor informatie, vragen en opmerkingen kunt u ook mailen naar tuinparkwijkergouw@gmail.com

Heeft u bouwtechnische vragen?

Iedere eerste zaterdag van de maand tijdens het tuinseizoen zit de Bouwcommissie van 11.00 uur tot 13.00 uur voor u klaar in het Houten Huis, naast Samen Sterk.

Heeft u vragen aan de Tuincommissie?

Er is op vrijwel elke zaterdagochtend tijdens de werkbeurten van 09.00 uur tot 12.30 uur iemand van de Tuincommissie aanwezig op de paden of in Samen Sterk. U kunt uw vraag ook altijd stellen aan de coördinator van de tuinbeurt of mailen naar tuincommissiewijkergouw@gmail.com.

Colofon

Redactie: Thea Adriaansen en Joke van Pel. Vormgeving: Robert Oomen. Vaste medewerkers: Klaas Breunissen, Yvon Driehuis, Michael Kerkhof, Nanny Kok en Moniek van der Kroef. Beheer Website: Cindy Wever en Michel Walraven, e-mail: Webredactiewijkergouw@gmail.com. Sluitingsdatum voor het inleveren van kopij voor het volgende nummer is 14 maart 2024. Digitaal aan te leveren per e-mail naar wijkergouwtje@gmail.com, of per post aan Redactie Wijkergouwtje, Wijkergouw 30, 1023 NX Amsterdam. Oplage: 300 ex.

Wijkergouwtje niet ontvangen?

Meld dit in ieder geval aan het bestuur: Zorg dat MijnTuin op de site van de Bond voor Volkstuinders goed is ingevuld. Het is niet mogelijk een nummer na te sturen. Wel staat het Wijkergouwtje op onze website www.wijkergouw.nl/archief. In het seizoen kunt u op zaterdagochtend een Wijkergouwtje ophalen in de Boerderij, zolang de voorraad strekt.

Voorpagina: Toen er nog winters waren

Inhoud

Veertien dagen op een ijsschots	4
Paddenstoelen	8
De Buitenwereld	9
Fotowedstrijd	11
Hoe overwintert een vlinder?	12
9 Juni 2024: Spetterende Groen- en Kunstmarkt	13
Groene eikenbladroller is de winnaar!	15
Stop de Chinese moeraslak	15
In gesprek met Hendrikje Veerman	16
Tuinvogeltelling 2024	17
Cursus Spinnen op het Tuinpark	18
Grote Schoonmaak	18
Afscheid van Erwin Motman	19
De Amerikaanse rivierkreeft rukt op	19
2024: Jaar van de Huismus	20
Dansavond met "Alien Moon"	20
Ringslang	21
Tuindagboek van Martijn Heida	21
Thea's WWWeetjes	22
Verslag 80e Algemene Leden Vergadering Tuinpark Wijkergouw d.d. 25 november 2023	24
De speeltuin	28

Welkom nieuwe tuinders

Op tuin 180 verwelkomen we Yvonne van Amelrooy en L.R. Kerkhoven, op tuin 42 Silvana de Bont en Jochum Buijs, op tuin 153 Jeanette van Omme, tuin 71 is verkocht aan zittende tuinder Jan Verdonk. Allemaal een fijne tijd gewenst op jullie nieuwe tuin.

Van de redactie

Het eerste nummer, het Winternummer van 2024 ligt voor je. Nog even en de krokussen en winterakonieten steken hun koppies alweer boven de grond en kunnen we weer gaan genieten van onze tuin. Op mooie dagen kunnen er al hommels en vlinders rondvliegen, die snakken naar iets te eten. Hopelijk heb je ook voor hen iets in je tuin staan, zoals vroege bolletjes en de Helleborus, naast het voer voor de vogels. Nog even door een paar koude weken, misschien nog een Elfstedentocht? Maar het wordt alweer vroeger licht en af en toe laat een merel zich al horen. Nee heus, het duurt niet lang meer.

Tijdens het redactieoverleg werd voorgesteld om in dit nummer een verhaal op te nemen om de lange winteravonden door te komen. Lekker op de bank, bij de warme kachel met een mok chocola. Het werd een lange samenvatting van een winters, waargebeurd verhaal over drie Durgerdammers die veertien dagen op een ijsschots over de Zuiderzee rondzwalkten. Rond deze tijd van januari is het precies 175 jaar geleden dat het zich afspeelde. Het drama wordt in Durgerdam nog steeds herdacht.

Sovon en Vogelbescherming hebben 2024 uitgeroepen tot het Jaar van de Huismus. Daar gaat het niet goed mee. Door in kaart te brengen, waar de huismus huist, hopen ze deze vogel te kunnen helpen. Want al staat de huismus nog steeds op nummer 1 tijdens de jaarlijkse vogeltelling, sinds de jaren '70 van de vorige eeuw is hun aantal gehalveerd. Hoog tijd voor actie!

Pascal Huybers vertelt waar de vlinders 's winters blijven en Hetty Peeters van tuin 141 stuurde een prachtig (foto) verslag 'Van eitje naar vlinder'. De winnende foto van de fotowedstrijd is bekend en Joke van Pel interviewt de stuwende kracht achter TuinTrail.

En als uitsmijter schopt Yvon ons de speeltuin in. Hup, met die goede voornemens!

Ik wens iedereen weer veel leesplezier.
Thea Adriaansen

Veertien dagen op een ijsschots

Een wintervertelling.

Samenvatting van 'Veertien dagen op een ijsschots' van S. Abramsz, door Thea Adriaansen

De Zuiderzee (een binnenzee ontstaan in de late Middeleeuwen) stond, tot de aanleg van de Afsluitdijk in 1932, in open verbinding met de Noordzee. Aan de kust lagen allerlei belangrijke vissersdorpen. Er werd voornamelijk op haring gevestigd en 's winters hield men zich bezig met het vangen van bot.

Informatie van: www.dbnl.org, www.canonvannederland.nl en www.stadvollenhove.nl
Afbeeldingen: www.stadvollenhove.nl en pixabay.com.
De afbeelding van de slee en de plaquette zijn afkomstig uit de herdenkingsuitgave 175 jaar 'Veertien dagen op een ijsschots' van dhr. Hennie Koopman, medesamensteller van de herdenkingsuitgave. Hiervoor heeft hij gebruik gemaakt van de in 1970 verschenen uitgave van 'Durgerdam en de Bordings', door H. van Zijl, historicus en nakomeling van de fam. Bording.

Durgerdam is een dijkdorp, ontstaan op de kort na de St.-Elisabeths vloed in 1422 opgeworpen dijk aan de noordoever van het Buiten-IJ. Op deze Waterlandse Zeedijk vestigden zich aanvankelijk vissers en schippers. In 1573 werd Durgerdam tijdens de 80-jarige oorlog door Spaanse troepen verwoest en in 1687 door een dorpsbrand. Maar steeds werd het dorp weer opgebouwd. Tot 1932 was de visserij de belangrijkste bron van inkomsten. Buitendijks werd in 1840 een haven aangelegd. De voornamelijk houten huizen hebben vaak een 17de-eeuws houtskelet van kort na de dorpsbrand en staan tegen de binnenzijde van de dijk, alleen de kerk en de school liggen in de polder.

Tijdens de strenge winter van 1848/1849 waren grote delen van de Zuiderzee bevroren.

Bot kloppen

Het verhaal speelt zich af in 1849, wanneer drie Durgerdammer vissers besluiten om, ondanks de al ingevallen dooi, toch nog met een prikslee en vistuig (een aantal netten, palen, een bijl, zeildoek en een zware houten balk) het ijs op te gaan om wat vis te vangen. Zij hebben die ochtend nog (voor totaal hfl. 0,85) vis verkocht in Amsterdam en zijn dus vrij laat op de dag de Zuiderzee opgegaan. De

plekken die het dichtst bij de kust liggen zijn al door andere vissers ingenomen, waardoor zij gedwongen zijn verder het ijs op te gaan. Vader Bording en oudste zoon Klaas zijn van mening dat het ijs voorlopig nog sterk genoeg is. Samen met tweede zoon Jaap willen ze gaan botkloppen, een bijzondere vorm van visserij. Hierbij wordt een bijt gemaakt van 2 x 2 meter en daar omheen vier kleinere bijten. Met behulp van de lange palen worden de netten onder het ijs gespannen. Door met een eikenhouten plank op het ijs te kloppen schrikt de in de modder verscholen platvis op en zwemt de netten in.

Zij hebben een goede eerste vangst en besluiten de netten een tweede

Op zoek naar een geschikte plek (illustratie uit "De Prins", 31 januari 1914)

keer uit te zetten. Maar het wordt al donker en ze spreken af op het ijs te overnachten, omdat het werk nog niet klaar is. Alleen Klaas jr. heeft bedenkingen, in verband met de ingevallen dooi. In de verte zien ze hun dorpsgenoten naar huis terug keren.

Storm en regen

Die avond begint het te waaien en steeds harder te regenen. Ze willen wachten tot rond 22.00 uur de maan opkomt en zij meer kunnen zien. Het klaart inderdaad op rond 21.30 uur en ze hebben een geweldige tweede vangst: "Wel 750 botjes", telt Jaap. Tegelijkertijd ontdekt Klaas 'dat de netten slepen'. Hij steekt een stok in het water, en inderdaad...ze drijven!

Snel terugkeren naar Durgerdam, in het donker, met alle bijten overal, en de vis achterlaten? Dat is geen optie. Bording besluit samen de ochtend af te wachten en dan, eventueel springend van schots naar schots terug naar Durgerdam te gaan. Hij vertrouwt erop, dat het ijs niet zó snel kan smelten dat terugkeer onmogelijk zou zijn. Angstig wachten ze zonsopkomst af en... ontdekken alleen maar ijs rondom. Ze zitten op een enorm grote ijsschots. De kans op redding lijkt groot. Ze begeven zich, verkleumd en strompelend, op weg richting Durgerdam, maar na enige tijd

bereiken ze het einde van de schots en is er alleen nog maar water. In de verte ligt de kust. De teleurstelling is groot.

Ondertussen zit vrouw Bording thuis, ongerust, zoals altijd als haar mannen op zee zijn. En hoe later het wordt, hoe groter haar angst. Rond middernacht loopt ze naar de dijk om naar hen uit te kijken en ontdekt dat het ijs is gesmolten en het water tegen de dijk klotst. De toegestroomde dorpsbewoners zijn met stomheid geslagen wanneer ze horen dat de mannen nog niet terug zijn. Er met een boot op uit gaan om ze te zoeken zou alleen maar slachtoffers opleveren, het kruierend ijs zou de boot versplinteren. Uiteindelijk gaat vrouw Bording weer naar huis, ter wille van haar andere kinderen. Er heerst verslagenheid en medeleven met de familie Bording in het dorp.

Wanhoop

Bording en zijn zoons hebben een tweede nacht op het ijs doorgebracht. Ze besluiten over de schots naar het noorden te trekken, waar het land immers wat verder in zee strekt. Misschien kunnen ze daar de kust bereiken? Er steekt een zuidwestenwind op. In de verte passeren ze Uitdam, waar de bevolking nietsvermoedend in de kerk zit. Een boot zou hen hier kunnen redden. Ze schreeuwen hun kelen schor en zwaaien met een hemd, maar helaas worden ze aan de wal niet opgemerkt. Intussen draait de wind naar het noordwesten en het torentje van Uitdam verdwijnt in de nevel.

Nu drijft hun schots naar het zuidoosten. Misschien bereiken ze de Gooise kust? Ze trekken met de zware slede naar het zuiden, met angst en een sprankje hoop in hun hart. Regen stort zich over hen uit en ze zijn verkleumd en totaal doorweekt. In de verte ontdekken ze Muiderberg, maar de zee ligt vol drijfijis en het land is onbereikbaar. Geen doorkomen aan. Klaas jr. probeert naar een andere ijsschots te springen, maar deze kantelt. Bording en Jaap kunnen hem nog net op tijd vastgrijpen. Klaas wordt moedeloos, maar Jaap gaat niet bij de pakken neerzitten. Hij hoopt het eiland

Marken te kunnen bereiken en stelt voor het ijsveld weer over te steken. Maar nu hebben ze wind tegen en striemt de regen in hun gezicht. Met de moed der wanhoop strompelen ze urenlang door, tot ze Marken in zicht hebben...waar ze oostelijk langsdrijven. Ze zullen het visserseiland niet bereiken. Het einde van hun krachten is nabij, alle moed is verloren en weer valt de duisternis in. Rillend van de kou zitten ze dicht opeen, met het vooruitzicht van een vreselijke dood. Maar Jaap herpakt zich en samen maken ze van het materiaal op de slee een soort tent om onder te schuilen. Bording spreekt zijn hoop uit, dat ze de Gelderse kust kunnen bereiken. Maar zou onverhoopt de wind zuidwest worden, dan is alle hoop verloren en drijven ze tussen Enkhuizen en Stavoren naar de Noordzee.

Hun gedachten gaan naar huis. Wat zal moeder een angst uitstaan. En zij kunnen niets doen. Afgepeigerd als ze zijn, besluiten ze de vis, zo'n honderd pond, achter te laten en zo de slede lichter te maken. Niet alle vis, want het is het enige eetbare wat ze nog hebben.

Via Enkhuizen naar Urk en Schokland

En zo zwerven ze dagenlang op hun ijsschots over de Zuiderzee. Soms hoopvol, meestal moedeloos. Het weer is slecht. Ze houden zich in leven door het eten van de walgelijk smakende rauwe vis. De wind blaast ze verder, via

de Gelderse kust weer noordwaarts, langs Enkhuizen, waar ze een hond horen blaffen en nog proberen te schreeuwen, maar al te verzwakt zijn om gehoord te worden. Noordelijk langs Urk, en noordelijk langs Schokland, beide toen nog eilanden. Nergens kunnen ze aan land, nergens worden ze ontdekt. Hun ijsschots smelt en brokkelt steeds verder en wordt bedreigd door het kruierend ijs.

Wanhoop overheerst

Op donderdag 18 januari wordt Bording ziek en krijgt een zware inzinking. Hij verliest zijn verstand en probeert zich tussen de ijsschotsen te werpen. De jongens kunnen hem nauwelijks de baas, zo sterk is vaders machteloze woede. Maar uiteindelijk weten ze hem te overheesteren en ze drukken hem op het ijs, tot hij in snikken uitbarst.

Zoektocht en zon

In Durgerdam wordt inmiddels een botter uitgerust om op zoek te gaan naar de vermisten. Of het resultaat zal opleveren valt te betwijfelen. Het slechte weer, het drijfijis... Misschien zijn ze al afgedreven naar de Noordzee? Er wordt met de pet rondgegaan om mondvoorraad voor de tocht te bekostigen. Iedereen geeft gul en koffie, brood en spek worden ingeladen, net als een stapel dekens, voor als de mannen gevonden worden. De bemanning wordt door iedereen succes gewenst.

Als vrouw Bording thuiskomt, vol angst hoe ze zonder inkomsten haar kinderen te eten moet geven, is er een brief uit Amsterdam. Het verhaal van de vermisten is in de krant al het hele land doorgegaan. Twee kinderen hebben hun spaarpot leeggehaald en hun vader heeft het bedrag verdubbeld. Een briefje van tien gulden zit in de envelop.

Inmiddels is vrijdag 19 januari ook al verstreken en eindelijk, tegen de avond, klaart het weer op. De wolken breken en de maan is zichtbaar. Wat een verademing na alle sombere, natte dagen. De mannen ontdekken om zich heen een grillig landschap van op

elkaar geworpen ijsschotsen. Er trekt een zware onweersbui over hen heen, maar daarna klaart het snel weer op. Op zondag 21 januari, eindelijk, een stralende zon waar ze zich in kunnen koesteren. Is dat daar niet de toren van... helaas, het is een bedrieglijke ijspiek.

De klompen van Klaas, jarenlang bewaard in de Zeekamer in Vollenhove, nu in het Zuiderzeemuseum.

De vis is bijna op en Jaaps voeten zijn zó opgezet, dat hij vreselijke pijn lijdt en zijn klompen niet meer uit kan trekken. Ze zwalken rond en hebben nauwelijks nog benul waar ze zijn. Ze drijven langs Schokland en zien huizen en mensen, maar alle teleurstelling heeft hun kracht opgeëist. Zij drijven er vele uren rond, onopgemerkt, tot de avond valt. Hun twaalfde nacht op het ijs. Later blijkt dat men ze wel gezien heeft, maar had gedacht dat het ijspieken waren. Ook ontdekt Jaap nog een schip in de verte, dat op hen af lijkt te komen. Maar helaas, het schip draait en vaart weg zonder hen op te merken. Hun ellende neemt toe.

Thuis in Durgerdam keert de botter terug van de zoektocht. Heel het dorp loopt op naar de dijk, in de hoop de vermisten terug te zien. Vrouw Bordong is sterk vermagerd. Op het schip zien ze alleen de zes bemanningsleden. Vrouw Bordong is verslagen. Een andere vissersweduwe ontfermt zich over haar en brengt haar naar huis. Ze is er nu van overtuigd dat haar man en zoons niet meer in leven zijn.

Op vrijdag 26 januari liggen de mannen zwijgend en roerloos onder het zeildoek op de slede, totaal

uitgeput. Hun laatste hoop is de Overijsselse kust. Als dat niet lukt is alles verloren en hun strijd voor niets geweest. Hun schots wordt steeds kleiner. Om zo lang mogelijk te blijven drijven is met veel moeite het zware klophout in zee gegooid. Ook de latten volgen. Alleen de netten...nee, die hebben zoveel geld gekost. Bordong weigert nog van de vis te eten, hij gunt het zijn zoons. Die spoelen het weg met wat drabbig water uit een ijsspleet.

Eindelijk hulp

In Vollenhove groept een aantal vissers aan de kade bijeen en praat over het weer. Nog even en ze kunnen weer uitvaren. Een knecht heeft een krant met het bericht over de vermissing. Met moeite wordt het bericht voorgelezen. Eén van de vissers blijkt de Bordings te kennen, hij is met de jongens samen op school geweest en ze waren goed bevriend. Vroeger heeft hij nog avonturen met hen beleefd, zoals een tocht met Jaap via Schellingwoude, Nieuwendam en over het IJ naar Amsterdam, waar ze vis zouden verkopen. Dat lukte nauwelijks, maar het avontuur had een bijzondere ontknoping. Na dit verhaal ontdekken twee vissers, dat een grote groep meeuwen haring aan het eten is. Ze concluderen hieruit dat ze de volgende dag kunnen gaan vissen.

Op zaterdag 27 januari liggen hun punters klaar om uit te zeilen, als een man op de kade in de verte wijst. Hij meent mensen te zien op het ijs, maar 'nee', zeggen de anderen, 'dat is grondijs, waar de aarde nog aanzit'. De punters varen uit en al vissend belanden ze toch een flink eind in zee, tot aan de rand van het ijsveld. Eén vissersknecht, de vriend van de vermiste mannen, meent op een gegeven moment te horen roepen. Hij rent naar het dek en ontdekt in de verte de drie mannen op het ijs, die met hun noodvlag de aandacht proberen te trekken.

Ze proberen de mannen te bereiken, maar er is te veel drijfijis. Eén boot keert terug naar Vollenhove om hulp in te roepen. Er is al gauw een tjalk

met bemanning beschikbaar. Op het ritme van het 'één- twee, één twee' ploegt de boot door het ijs, waar ze voorzichtig doorheen moeten varen. Met haken stoten ze de ijsschotsen van de boot af, maar het gaat heel moeizaam en uiteindelijk kunnen ze niet verder. Eén van de vissers gaat overboord hangen en trapt met zijn zware laarzen de schotsen aan stukken. Stukje bij beetje komen ze dichterbij en na veel moeilijkheden overwonnen te hebben, bereiken ze de ijsschots waar Bordong en zijn zoons geheel uitgeput en sterk vermagerd liggen. Zo snel mogelijk worden zij naar de boot overgebracht. Nauwelijks is dit gebeurd, of de ijsschots waar ze op lagen breekt in stukken.

Tegen de avond zijn ze in Vollenhove, waar ze met gejuich worden ontvangen en waar in het logement kamers voor hen gereed gemaakt zijn. Ook zijn er o.a. een arts en een predikant aanwezig. Als eerste worden hun voeten verzorgd en krijgen ze wat beschuit en melk. Zij worden voorzien van schone, droge kleren en worden met warme kruiken in voorverwarmde bedden gelegd. De predikant belooft dat er snel een brief naar vrouw Bordong in Durgerdam zal gaan, waarin vader uitdrukkelijk de groeten aan de kinderen doet.

Weerzien

Thuis draagt vrouw Bordong inmiddels rouwdracht, ervan overtuigd dat haar man en zoons niet meer in leven zijn. De postbode komt aan, met een brief uit Vollenhove. De doodstijding, zo wordt gedacht. Met bevende handen wordt de envelop geopend en lachend en huilend tegelijk wordt het bericht gelezen. Via de postbode gaat het verhaal direct het hele dorp door en wordt vrouw Bordong gefeliciteerd door lachende en juichende dorpsbewoners. Het duurt lang voor de rust in het huisje is weergekeerd. Alleen haar broer en schoonzuster blijven achter om de reis naar Vollenhove voor te bereiden. Zij gaan met haar mee.

Het weerzien laat zich niet beschrijven, een onvatbaar geluk. Wel moet vrouw

Bording de volgende dag terug naar Durgerdam, om zaken te regelen voor haar terugkeer naar Vollenhove en de andere kinderen zolang onder te brengen.

Een week later zijn Bording en Jaap zover opgeknapt, dat ze al een paar uur rond de kachel mogen zitten. Maar de situatie rond Klaas jr. is ernstig. In eerste instantie lijkt ook hij vooruit te gaan, zeker na het bezoek van zijn moeder, maar plotseling krijgt hij een terugval. Hij krijgt koorts en ligt doodstil voor zich uit te kijken. De dokter vreest het ergste, de koortsaanvallen worden heviger. Zijn verzwakte lichaam kan dat niet aan. Moeder, inmiddels terug in Vollenhove, waakt de hele nacht aan zijn bed. Maar er is geen hoop. Na het bezoek van de predikant en een groet voor iedereen in Durgerdam, komt er een tevreden trek op zijn gezicht. Na een laatste glimlach naar zijn moeder, sluit Klaas voorgoed zijn ogen. Op 7 februari wordt hij onder grote belangstelling in Vollenhove begraven.

Maar de beker is nog niet leeggedronken. Bording gaat in eerste instantie goed vooruit, de dokter is uiterst tevreden. Maar op 14 februari voelt hij zich wat minder goed, hij krijgt koorts. De dokter doet wat hij kan, maar vaders lichaam heeft door alle doorstane ellende geen weerstand. Op 25 februari sterft ook vader Bording. Op 28 februari volgt een sombere stoet de kist naar de begraafplaats in Vollenhove. Bording wordt naast zoon Klaas begraven.

Jaap is inmiddels volledig hersteld en enkele dagen na de begrafenis keren moeder en Jaap terug naar Durgerdam.

Steuncomité

In Vollenhove is meteen een steuncomité gevormd, dat in korte tijd voldoende geld bijeenbrengt om de weduwe Bording een jaarlijkse uitkering te verschaffen en om voor de jonge Jacob een vissersboot te kopen. Bovendien wordt op het graf een grafsteen geplaatst. Eén van de eerste acties van het steuncomité is het laten verschijnen van het

verhaal, grotendeels als interview met Bording sr., in een regionale krant. Dat dit menselijk drama op brede belangstelling mag rekenen blijkt ook uit berichten in andere kranten van die tijd, en de nog weken daarna in die kranten opduikende giften: het was in die tijd gebruikelijk om een gift naar het kantoor van de krant te brengen.

Overigens wordt in het schrijven van het steuncomité duidelijk dat dit niet de eerste wonderbaarlijke redding was van vader Bording: ook in 1833, bij het vergaan van zijn schuit in een storm, kon hij net op tijd overspringen op een Urker vissersboot die hem uiteindelijk bij Genemuiden aan wal bracht. Sinds die tijd verkeerde het gezin, met zes kinderen, in uiterst armoedige omstandigheden, een reden te meer voor het steuncomité om te zorgen voor langdurige hulp.

Een van de activiteiten van het stuurcomité was de uitgave van een boekje met de titel: "Authentiek verhaal der wonderbare redding van Klaas Klaassen Bording en zijn beide zonen na een veertiendaagsch omzwerven op het drijvend ijs in de Zuiderzee". Het boekje heeft als ondertitel: "Uitgegeven ten voordeele der geredden door eene commissie te Vollenhove. Met portretten en een kaartje van een gedeelte der Zuiderzee. Gedrukt te Zwolle bij R. van Wijk Anths. Zoon, 1849." Daaronder wordt vermeld: "Wij staan u borg voor de waarheid van het vermelde; het is door drie Leden onzer Commissie, H.H.G.J. Jacobson, E.P. Seidel en G. Costers uit den mond van BORDING opgeteekend, en naar die opgaven door Ds. H. Uden Masman bearbeid en op schrift gesteld.

De inhoud van dit boekje heeft als bron gediend voor een aantal boeken, dat nadien over deze gebeurtenis verschenen is, tot in onze tijd toe. Een van de bekendste is wel het verschillende malen herdrukte boek van S.Abramsz: "Veertien dagen op een ijsschots", voor het eerst uitgegeven in 1889 en al menigmaal herdrukt. Eigenlijk bedoeld als jeugdboek, wordt het door volwassenen ook graag

"Uitgegeven ten voordeele der geredden door eene Commissie te Vollenhove." Gedrukt te Zwolle, bij R. van Wijk, Anths. Zoon 1849.

gelezen. Het staat inmiddels integraal op internet bij de Digitale Bibliotheek der Nederlandse Letteren, <https://www.dbnl.org/>

Zelf heb ik 'Veertien dagen op een ijsschots' gelezen in een uitgave uit de jaren vijftig van de vorige eeuw. Het is een ontroerende geschiedenis en zeker niet alleen voor kinderen, maar ook voor volwassenen geschikt. Op internet zag ik, dat het boekje in 2008 opnieuw in druk is verschenen.

175 jaar

Maar nog is het verhaal niet af, want terwijl ik dit schrijf (6 december 2023) ontvang ik 't Zwaantje, het blad van de Centrale Dorpenraad, en lees:

Veertien dagen op een ijsschots, Herdenken en Vieren

Eind januari 2024 is het 175 jaar geleden, dat drie Durgerdammer vissers tijdens het botkloppen op het ijs van de Zuiderzee, op een losse schots vanaf 13 januari 1849 door de toenmalige binnensee zwierven, alvorens op 27 januari 1849 door Vollenhovense vissers van het ijs gehaald te worden. Over deze aangrijpende gebeurtenis zijn in de loop der jaren verschillende boeken,

gedichten, liederen, schilderijen en een film verschenen. Om het verhaal van deze barre tocht levend te houden, wordt een dezer dagen in Durgerdam 'huis aan huis' een herdenkings-uitgave van het verhaal, zoals Hendrik van Zijl dat in 1970 beschreef, bezorgd. Van Zijl, zelf zoon van een Zuiderzee visser, schreef aan het eind van het verhaal over de vissers het volgende: zij hadden een zeer hard bestaan, maar in hun botters werden wel karakters gevormd.

Ook het dorp Durgerdam zelf, waar begin 20e eeuw 35 botters, 6 bonzen, 73 kubboten en nog een twintigtal andere vissersvaartuigen in de haven lagen, is door deze bedrijfstak gevormd. De hellingen achter De Kapel, de hoge ramen in de topgevels, waardoor 's winters de netten naar binnen werden gestoken om geboet te worden en de coupures in de dijk, waardoor de vissers wat gemakkelijker bij hun schepen konden komen, getuigen daar nog van.

Het herdenken van de aangrijpende tocht op de ijsschots en het vieren van de traditie, die Durgerdam zo gevormd heeft, krijgen in 't Zwaantje, van januari aandacht.

Dat is voor ons jammer genoeg te laat om nog in dit Wijkergouwtje op te nemen. Maar 't Zwaantje is te lezen op <https://www.centraledorpenraad.nl/nieuws/zwaantje> en verschijnt in de eerste week van januari. Wel ben ik in contact gekomen met dhr. Hennie Koopman, medesamensteller van de herdenkingsuitgave, die hij

Plaquette te zien in de Dorpskerk Durgerdam

mij welwillend heeft toegestuurd. Hierin wordt o.a. de film genoemd, die te zien is op <https://www.youtube.com/watch?v=vu2-jQTedSM>. Het is een ietwat trage film maar zit vol prachtige oude beelden en ik vind het een waardevolle aanvulling op bovenstaand verhaal. Geïnteresseerden kunnen de digitale versie van de herdenkingsuitgave bij mij opvragen per e-mail: Wijkergouwtje@gmail.com. Op zondag 28 januari 2024 om 10.30 uur is er een herdenkingsbijeenkomst in de Dorpskerk van Durgerdam, m.m.v. Cantorij Durgerdam en Hugo van Veen op accordeon. In de kerk is ook nog een plaquette te zien van de zwerftocht met daarop de route die Bording, Klaas en Jaap gevolgd hebben.

Ik heb geprobeerd in dit verhaal iets van de immense wanhoop en ellende van Bording en zijn zonen over te brengen en van de armoede in die tijd, maar ook van de saamhorigheid in de dorpsgemeenschap. ■

De grafsteen van vader Klaas Klaassen Bording en zijn zoon Klaas. (foto: Arco Lassche). De originele grafsteen van het graf van vader en zoon Bording bevindt zich in het Zuiderzeemuseum te Enkhuizen, in een van de huisjes in de zogenaamde Vollenhooftse buurt. Een replica bedekt nu het graf in Vollenhove.

Paddenstoelen

Foto: Niekro Nierop

Niekro Nierop had weer prachtige paddenstoelen op zijn tuin, alhoewel hij die rood met witte stippen wel miste afgelopen najaar.

De Buitenwereld

Tekst en foto: Klaas Breunissen

Democratie

Tuinparken zijn een veelbelovend voorbeeld van hoe de democratie kan functioneren. Dat betoogde de Franse filosofe Joëlle Zask tijdens een lezing afgelopen december in Amsterdam. Zask is verbonden aan de universiteit van Aix-Marseille. Een aantal tuinders van Wijkergouw woonde haar lezing bij.

Een tuinpark is een gemeenschappelijk terrein dat verdeeld is in individuele percelen en collectief groen. Tuinders runnen samen het geheel en individuen hun eigen tuinperceel. Het gemeenschappelijke en het persoonlijke gaan op een mooie manier samen. In een tijd waarin het individuele en het gemeenschappelijke de neiging hebben uiteen te lopen, laten volkstuinparken zien dat het ook anders kan.

Montessori

Het samengaan van het gemeenschappelijke en het individuele op tuinparken is wel bijzonder, maar ook weer niet zo uniek als we het historisch bekijken. Zask bedoelt met volkstuinen overigens vooral wat wij nutstuinen noemen: percelen waarop voedsel verbouwd wordt. Zo kregen de leerlingen van de eerste Montessorischolen in New York allemaal een stukje op het schoolterrein om daarop te tuinieren en met al hun vijf zintuigen te leren. Denk ook aan de traditionele dorpsgemeenschap (de mir) in

het tsaristische Rusland, waarbij het gekozen dorpsbestuur de gemeenschappelijke grond onder de bewoners verdeelde om er voedsel op te verbouwen. Het inde van de bewoners ook een financiële bijdragen om samen de grond af te betalen.

Cultiveren

In alle bovengenoemde gevallen krijgen de deelnemers gebruiksrecht op een stuk grond. Dat is geen eigendomsrecht, maar garandeert wel de toegang tot de grond. Als deelnemers ophouden met telen, verliezen zij het toegangsrecht. Hoewel telers individuele percelen grond ter beschikking krijgen, ligt daaraan geen individualistische filosofie ten grondslag. Bij het bewerken van je eigen stuk grond is het niet de bedoeling alleen de vruchten ervan te plukken (groenten, bloemen), want dan ben je de grond aan het exploiteren. Je moet als tuinder/teler de grond en het gebied ook in stand houden: 'cultiveren' noemt Zask dat.

Zask geeft hoog op over de waarde van tuinieren. Telers zijn volgens haar gericht op de wereld om hen heen en moeten zich voortdurend daaraan aanpassen omdat de natuur niet precies doet wat ze willen. Dan ga je de oorzaak achterhalen, een oplossing bedenken en handelen. Zo'n ervaring opent mogelijkheden. 'Cultiveren is ervaren dat je bestaat als mens.'

Oordelen of doen

Zask onderscheidt twee soorten democratie: de representatieve en de participatieve. Het bestuur van onze stad en ons land is georganiseerd via de representatieve (vertegenwoordigende) democratie. Daarin wordt veel gepraat en

geredeneerd en kunnen kiezers periodiek een oordeel geven over hun vertegenwoordigers. In een participatieve democratie wordt er door de deelnemers niet alleen gepraat en besloten, maar ook samen gedaan. In een volkstuin beslissen we als tuinders en voeren we ook zelf de beslissingen uit in tuinbeurten, met vrijwilligersactiviteiten en op onze eigen tuinen.

Voorbeeld

Zask heeft nadrukkelijk een voorkeur voor de participatiedemocratie omdat die 'de ongeëvenaarde competentie van de directbetrokkenen' benut. Het democratisch functioneren van tuinparken is volgens haar inspirerend om ook op andere maatschappelijke terreinen toe te passen.

Aan ons, volkstuinders, om onze democratie van directbetrokkenen vol elan voort te zetten. ■

Joëlle Zask

Nanny Kok

Fotowedstrijd

En de winnaar is ... Claire Taylor van tuin 49, met haar 'Man in blad'.

De tweede en de derde plaats zijn voor 'Rood met witte stippen', (de herfstklassieker) en de 'Tijgerbolletjes in het gras' beide van Aleid van Papeprecht van tuin 126. Een bonus-vermelding kreeg 'Ritme' van Hildegard Vernooij van tuin 161.

De foto's worden zonder vermelding van de naam van de maker aan de jury doorgestuurd.

Uit het juryrapport:

Felix Kalkman:

Prachtige stillelevens over het thema Herfst. Wat (mij als jury) opvalt aan de inzendingen is dat er geen tuinder op de foto's te zien is (nou, eentje dan...) Er moet deze herfst toch 226 keer gebaggerd zijn, zeker 160 tuinbeurten gedaan, veel geharkt en geoogst, een enkele keer gehoosd... Daar had de jury graag iets van terug gezien. Wel goed vertegenwoordigd waren de vele prachtige kleuren!

De winnende foto geeft een prachtig beeld van wat een vermoeide tuinder lijkt die na een zwaar maar bevredigend tuinseizoen peinzend is neergezegen in het bladerendek.

De herfstklassieker die niet mag ontbreken. Veel en vaak gefotografeerd, maar niet altijd zo goed als deze. Tegenlicht en mooie onscherpte in de achtergrond, deze vliegenschwam staat als een huis....

Carry van der Maas:

- 1. Man in bladeren: verrassend en sfeervol beeld, mooi qua compositie, je wordt door de bladeren naar de man getrokken, en alles van de omgeving draagt bij aan de verwonderende sfeer.*
- 2. Rood met witte stippen: Herkenbaar beeld van de herfst, toch net niet lekker scherp, maar een mooi beeld qua sfeer, & kleur. Heel gecentreerd, maar m.i. niet storend, aangezien achtergrond (sloot?) en kleur dit weer in balans brengen.*
- 3. Tijgerbolletjes in het gras: zou ik op de derde plaats willen zetten, 'op de hielen gevolgd' door andere prachtige paddenstoelen van Nieko Nierop. Dit, na navraag bij mijn zoon (20 jr), omdat ik er zelf niet zo goed uitkwam. Hij vond de Tijgerbolletjes interessanter, had hierbij de associatie van een 'stamdorp'.*

Dit geeft dan wel een hoog paddestoelengehalte in het herfstthema.

Helaas viel de foto 'Ritme', alhoewel prijzenswaardig, buiten het thema. Die kreeg dus een bonus-vermelding.

Hoe overwintert een vlinder?

Tekst en foto's: Pascal Huybers, tuin 2

Van maart tot en met oktober zie je op mooie dagen meestal wel ergens een vlinder vliegen, maar waar zijn ze in de koude maanden? Op welke manier doorstaan ze de winter? Een vlinder heeft vier stadia: eitje, rups, pop en imago (vlinder). Op welk moment zijn ze in winterslaap?

Het bijzondere is dat er geen algemene methode van overwinteren is, er zijn maar liefst zes verschillende manieren voor vlinders om de winter door te komen! Elke soort heeft voor één van deze strategieën gekozen en houdt zich daar bijna altijd aan.

1. Als eitje

De dikkopjes en de kleine pages hebben hiervoor gekozen. Het Groot dikkopje legt eitjes in de stengels van gras, de Eikenpage legt het aan het eind van een eikentakje waar later de voorjaarsknoppen komen. Het eitje komt niet uit maar wacht tot het voorjaar wanneer de plant of boom weer tot leven komt. Het kan bij deze vlinders dus wel 9 of 10 maanden duren eer er een rupsje uit het eitje komt.

Groot dikkopje

Eikenpage

Deze soorten zijn nog niet op Wijkergouw gezien, maar wie weet in de komende jaren?

2. Als rups

Bij deze soorten is de rups vaak nog niet volgroeid. Als het kouder wordt maakt hij een soort antivries aan om te overleven. Hij blijft in de winter goed gecamoufleerd aan een plant of tak hangen of laat zich in het strooisel op de grond vallen, sommigen graven zich zelfs een stukje in. De rupsen komen in het voorjaar weer tevoorschijn om verder te eten en groeien. Voor deze soorten doe je er het beste aan om de **tuin NIET winterklaar** te maken. Laat dus uitgebloeide of stervende planten de hele winter staan, laat dode bladeren liggen. Dit is ook heel prettig voor de egels. Wacht liefs tot maart om de dode planten af te knippen en het blad op te ruimen.

Het Bruin zandoogje is een Wijkergouwse vlinder die als rups overwintert.

3. Als pop

De koolwitjes zijn tijdens de winter in hun popstadium. De pop lijkt meestal op een omgekruld dood blad, dus is bijna onvindbaar voor vijanden. Het hangt ergens verstopt in een struik of het laat zich op de grond vallen. In maart/april wordt dan meestal de metamorfose afgerond en ontpopt de vlinder. Ook voor deze vlinders geldt, graag de tuin liever niet winterklaar maken! Het Bont zandoogje overwintert meestal als pop, maar soms ook als rups.

Klein koolwitje

Groot koolwitje

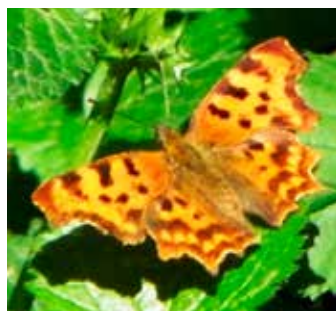
Bont zandoogje

4. Als vlinder

Deze (grotere) vlinders komen meestal in augustus uit hun pop. Tot de winter doen ze niet veel meer dan rondvliegen en nectar drinken. Als het kouder wordt zoeken ze een beschut plekje op, bijvoorbeeld in een schuurtje of onder een tuinhuisje. Ze maken antivries in hun lijf en gaan in winterslaap. Zodra de temperatuur een paar dagen boven de 13 graden is ontwaken ze en gaan op zoek naar nectar en naar een partner. Dit zijn altijd de vlinders die je als eerste in het voorjaar ziet vliegen.

Dagpauwoog

Gehakkelde aurelia

Het is een nachtvlinder die algemeen in heel Nederland voorkomt. Grote kans dat hij in Wijkergouw ook voorkomt. Mocht je in november een vlinder zien vliegen ... dat zou er wel eens eentje kunnen zijn.

Kleine wintervlinder

Citroenvlinder

Kleine vos

5. Hij vliegt gewoon in de winter!

Dit is uiteraard uitzonderlijk. De Kleine wintervlinder is een van de weinige vlinders die juist in november vliegt en een vrouwtje zoekt. Er is dan natuurlijk nergens nectar, niets te eten. Sterker nog, de wintervlinder kan niet eten en heeft zijn roltong in de evolutie zelfs verloren. Nog gekker: de vrouwtjes hebben zelfs geen vleugels, die zitten op de plant waar ze ontpopten te wachten op een mannetje.

Vliegen in de winter kost veel energie, geen voedsel dus, daarom moeten de eitjes in 1 of 2 dagen gelegd zijn. Langer leven ze helaas niet.

6. Trekvlinders

Tenslotte zijn er een paar grotere soorten die niet in Nederland overwinteren, maar net als trekvogels naar het zuiden vliegen. Voor Wijkergouw zijn dat de Atalanta en de Distelvlinder. Bij een gunstige noorderwind vliegen ze naar Zuid-Europa of Noord-Afrika waar ze voor nieuwe nakomelingen zorgen. Die komen dan met een zuiderwind weer het volgend voorjaar naar Nederland terug. Normaal steken ze bij Gibraltar de zee over. Het gebeurt wel eens dat die gunstige wind niet komt en dat ze vanuit Marokko om de hele Middellandse zee (via Egypte en Turkije!) heen moeten vliegen, om dan een maandje later dan anders in Nederland te arriveren! ■

Atalanta

Distelvlinder

9 Juni 2024: Spetterende Groen- en Kunstmarkt

De Groenmarkt van 4 juni 2023 was een groot succes en voor herhaling vatbaar. En als het aan ons ligt, wordt het nog groter en knopen we er een Kunstmarkt aan vast. En als ook het weer dan weer meewerkt wordt 9 juni a.s. een fantastische dag.

We komen vanaf half december weer elke veertien dagen bij elkaar om aan de voorbereidingen te werken en te bekijken of onze plannen uitvoerbaar zijn. Wat komt terug, wat voegen we toe, wat kan er verbeterd worden. Heb je een leuk idee? Laat het ons weten op lunerenardel@gmail.com.

In het voorjaarsnummer van het Wijkergouwtje lees je meer informatie. Zet 9 juni a.s. vast in je agenda. ■

4 juni 2023. Ceremoniemeester Nieko bespeelt het publiek op zijn lichtgitaar

Water wensen

Tekst: Michael Kerkhof

Water wensen als de droogte
niet aflatend voort blijft duren
scheurt de grond
verdorren planten
vallen bladeren van de bomen
nog lang geen herfst staat
aan te komen en
dorsten wortels naar het vocht
Echter, wat te wensen
als het water onverkort
maar door blijft stromen
mistig, mottig water grover wordt
tot regenbuien donderslagen
bakken water uit de hemel
verdrast het land tot sompe gronden
als we dat eens stoppen konden
Natuur, het is te weinig of te veel
wie houdt natuur in ons gareel

wordt het nog koud?

Tekst: Moniek van der Kroef

water trekt zich nu snel terug
breekt de marmeren grond
berichten die de bodem zond

stof wervelt om een schichtig vuur
In dit goddeloze uur nadert het einde
de horizon smelt in koperen lava

verlangen tot het laatst, naar Avercamp
Winterlandschap met schaatsers

dat toch nog een keer Friezen zwieren
door elf steden op geslepen botjes

Groene eikenbladroller is de winnaar!

De afgelopen zomer deden 63 mensen mee aan de Nachtvliederkaravaan op 48 verschillende lokaties in Noord en 8 volkstuintuinen. Op de parken deden 31 mensen mee. In 2022 zijn er 147 verschillende soorten gevonden, in 2023 263 soorten. Hiervan waren 158 soorten nieuw t.o.v. 2022. De top 10 van gevonden vlinders op de tuinen en in de tuinen van Noord zijn:

Afbeelding: Waarneming.nl

Top 10 van de tuinen:

1. Groene eikenbladroller	148
2. Huismoeder	95
3. Limnephilus marmoratus	64
4. Zuidelijke stofuil	50
5. Brandnetelbladroller	30
6. Zwarte C-uil	27
7. Gerande spanner	25
8. Stippelmot	25
9. Taxusspikkelspanner	22
10. Parelmoermot	21

Top 10 van de tuinen in Noord:

1. Groene eikenbladroller	109
2. Limnephilus marmoratus	47
3. Huismoeder	40
4. Gelobt halfmuiltje	28
5. Gewone worteluil	19
6. Gamma uil	15
7. Bruine huismot	12
8. Vogelkersstippelmot	12
9. Wilgenstippelmot	12
10. Zuidelijke stofuil	11

Top 10 nachtvliedersoorten van de Nachtvliederkaravaan in Noord:

1. Groene eikenbladroller	257
2. Huismoeder	135
3. Limnephilus marmoratus	121
4. Zuidelijke stofuil	61
5. Gelobt halfmuiltje	36
6. Brandnetelbladroller	35
7. Gewone worteluil	34
8. Vogelkersstippelmot	32
9. Zwarte C-uil	31
10. Gerande spanner	29

Dit jaar gaan we weer meten! Misschien leuk om een keer te komen meekijken??? Houd onze website in de gaten.

Stop de Chinese moerasslak

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, Radboud Universiteit

De Chinese moerasslak komt steeds meer voor in Nederland. De toenemende verspreiding heeft de exoot aan ons mensen te danken. De Chinese moerasslak vormt een risico voor de natuur en hem verwijderen is bijna onmogelijk. Hoe remmen we de opmars af?

Sinds de eerste waarneming in 2007 zijn Chinese moerasslakken in Nederland inmiddels op tientallen plekken aangetroffen, soms met tienduizenden tegelijk. De vindplaatsen liggen verspreid over het land en zijn niet duidelijk met elkaar verbonden via water. De soort is dus meerdere keren in de natuur uitgezet. Oorspronkelijk komen Chinese moerasslakken voor in Azië in zoet water. De exoot is naar Nederland gehaald voor de aquarium- en vijverhandel.

De slak plant zich snel voort en één vrouwtje kan al een populatie stichten. Deze voedt zich met algen en bacteriën

waardoor inheemse mosselen en slakken minder voedsel overhouden en een kleinere kans op overleving hebben. Ook kan het eetgedrag de samenstelling van bacteriële gemeenschappen veranderen en de groei van algen en bacteriën beïnvloeden.

Voorkom vestiging en verspreiding van Chinese moerasslakken en andere zoetwaterslakken. Zet geen slakken uit in de natuur! Lees meer over invasieve exoten op <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exotenWater> ■

In gesprek met...

Hendrikje Veerman

Tekst en foto: Joke van Pel

We zijn neergestreken bij Landmarkt, een symbolische plek wat betreft de leidraad in ons gesprek, Tuinrail Noord en de verbinding met Tuinrail Oost.

Hendrikje is de grote aanjager van het initiatief om 'alle Amsterdamse tuinparken' aan elkaar te wandelen. En nog voor de koffie is besteld steekt Hendrikje van wal met een anekdote: "ik sprak een stadsecoloog in het Noorderpark en die vroeg zich bezorgd af hoe een egeltje uit het Noorderpark naar het Vliegenbos zou moeten lopen." Meteen een dilemma op tafel; hoe verbind je de ene ecologische zone met de andere als daar tussenin een drukke weg loopt?

Start in Oost

Maar laten we bij het begin beginnen. Het is coronatijd, Hendrikje is net met pensioen, en krijgt de ook voor ons bekende brief van de gemeente te lezen waarin het voortbestaan van de tuinparken aan de orde komt. Een verontrustende brief die haar ertoe zet om aan het bestuur van haar tuinpark, Nieuwe Levenskracht, een lange brief te schrijven om haar zorg te delen: hoe kunnen we van betekenis zijn, hoe zorgen we voor meer verbinding in de buurt? Welke plannen kunnen we zelf maken? De urgentie dat we dit heel serieus moeten nemen werd gedeeld; "anders zijn we overgeleverd aan wat ambtenaren voor ons bedenken".

"We werden wakker geschud", en, voegt ze eraan toe "ik had tijd". Er werd in die tijd veel gewandeld, ook op de tuinparken. "Het was de enige manier om buiten te kunnen zijn". En zo rijpte het idee om met wandelingen de verbinding met de buurt en alle groene parken en plekken te zoeken. De tuinparken onderling, maar ook met buurtinitiatieven, zoals de Vereniging Vrienden van het park van Darwin, Vrienden van stadspark Frankendael, begraafplaats de Nieuwe Ooster met het arboretum, 'Natuur je beste buur' die de randen van de sportparken ecologisch beheert, Anna's Tuin en Ruigte etc. Het resulteerde in Tuinrail Oost, een route van in totaal 25 kilometer, een

prachtig ontworpen routebeschrijving en een podcast vol verhalen en wetenswaardigheden. Iedereen werkte enthousiast mee en stadsdeel Oost ondersteunde het project met een subsidie uit de pot duurzaamheid.

Er gebeurt op het gebied van 'zoeken naar verbinding' nog veel meer in Oost. "Ken je de formule Welzijn op recept"? Ik laat het me graag uitleggen. "Je koppelt bijvoorbeeld eenzame mensen aan initiatieven in de buurt". Mensen leren andere mensen kennen en het samen werken in bijvoorbeeld groen doet hen goed. Huisartsen, maatschappelijk werkers en participatiewerkers worden geïnformeerd over plannen en kunnen mensen attenderen op een leuk project waaraan ze kunnen deelnemen. De bloementuin van Darwin is daar een goed voorbeeld van.

Sprong naar Noord

Ook in Noord is al 20 jaar een bestaande wandeling over de zes Noordelijke tuinparken. Hoe leuk zou het zijn om in de toekomst Oost met Noord te verbinden? De besturen werden benaderd en het idee werd enthousiast ontvangen. Elk tuinpark legde 250 euro in ter dekking van gemaakte kosten. Hendrikje wist nog meer potjes aan te boren. Tolhuistuin en Stadsdeel Noord dragen ook bij. Eigenlijk is iedereen zo enthousiast dat er plannen zijn gemaakt over verdere verbinding van de route via het Schellingwouderbreekpark naar het Vliegenbos enz. De toegankelijkheid van de tuinparken wordt hiermee bevorderd. Het proces is ingezet, hopelijk is Noord in het voorjaar klaar met Tuinrail Noord en kunnen we deze wandelroute feestelijk openen. Hendrikje: "ook in Noord is iedereen op haar hoede om groen te behouden, om de meerwaarde te bewijzen. O.a. door een ecologische kaart van Noord te maken. De bouwdrift is enorm. Maar in hoogbouw kunnen geen kinderen spelen.

Met wandelen zet je je zintuigen aan: door te proeven, te ruiken en te voelen ervaar je de waarde van de natuur".

Waar komt die liefde voor de natuur vandaan?

Hendrikje groeide op vlak bij de haven van Huizen, van oorsprong een oud vissersdorp aan de Zuiderzee waarop haar overgrootvader nog met een grote botter voer. Ze vertelt hoe in haar jeugd veel dorpelingen nog in klederdracht liepen en het Huizer dialect spraken dat doorspekt was met Engelse, Deense en Duitse woorden,

erin geslopen door de vele contacten met overzeese kustplaatsen. Het was een strenggelovig gezin waar haar ouders enigszins verlicht mee omgingen. Er was ruimte voor nieuwsgierigheid; "je mocht zelf nadenken, jezelf ontwikkelen." Als meisje wel iets minder dan haar broers maar toch. Ze doorliep de Mulo, deed daarna de kleuterkweek en werd kleuterjuf in Leiden. Daar ontdekte ze het culturele leven en leerde ze voor zichzelf te zorgen; "de wereld ging open" vertelt Hendrikje glunderend. Na enige tijd onderneemt ze samen met een vriendin, een excursie naar Berlijn. "Dat heeft me echt gevormd". In Berlijn bleek een grote behoefte aan kleuterjuffen te zijn. Samen met haar vriendin besluiten ze te solliciteren. In totaal blijft ze vijf jaar in Berlijn. Ze neemt kennis van grote onderwerpen als het socialisme versus het kapitalisme, de censuur achter de muur, onderneemt uitstapjes naar Oost-Berlijn, Polen en Tsjecho-Slowakije en stort zich in de literatuur, o.a. vertaalde werken van Russische schrijvers.

Doorleren

Getrouwd en wel keert ze terug naar Nederland en gaat verder studeren: Sociale Academie, met de nadruk op educatie. Ze vindt een baan bij de Vereniging Milieudefensie en komt zo in aanraking met vraagstukken als afval, energie, kwaliteit van water en voedsel. Daarna volgt een loopbaan van 30 jaar in het Hoger Onderwijs als docent en begeleidingkundige. Hendrikje pakt na haar pensionering de eerdere liefde voor natuur en milieu weer op en bekwaamt zich hierin via de deeltijdopleiding Ecologisch Tuinontwerp: "Ik snap nu veel beter wat ik aan het doen ben, weet veel af van inheemse planten en van de dieren waar wij mee samenleven. Ook voel ik me veel meer een gelijkwaardige gesprekspartner bij overleggen met bijvoorbeeld gemeenteambtenaren. De kennis komt ook van pas bij het creëren van een meer natuurlijke inrichting op haar tuinpark: "we hebben 20 jaar geleden een ecolint met sloot plas-drasoevers gemaakt. Alleen in zo'n biotoop kunnen bepaalde planten leven, denk aan watermunt, moerasandoorn, -vergeet-me-niet, zwanenbloem, lisdodde,

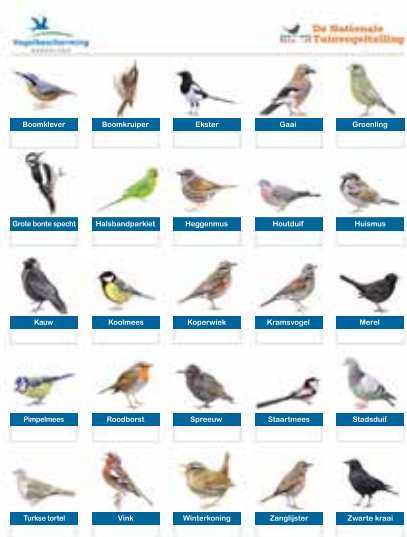
rietorchis. Ratelaar hebben we ingezaaid, die komt niet uit zichzelf. Daarmee geef je ook weer dieren de kans om voedsel te vinden en zich voort te planten.

Er zijn veel initiatieven op Nieuwe Levenskracht waarmee men het ecologische tuinieren wil versterken: het opzetten van een kwekerijtje voor eigen gebruik en voor de buurt, er is een boekje geschreven over wat zijn goede inheemse planten en welke planten doen het goed in welke grond. En zo is de cirkel rond; het kind dat zo graag buiten speelde zet zich nu in voor de natuur.

Team Tuinrail

Naast Hendrikje bestaat het tuinrail-team uit: Lucy Buddelmeijer, podcastmaker; Linda Busman die natuur educatieve verhalen schrijft (is ook gevraagd om voor Amsterdam Noord een luisterspeurtocht te maken), Ingo Valente de websitebouwer en Melanie Corre, illustrator/ kunstenaar, maakt de tekeningen voor de routebeschrijving en de website.

Kijk op www.tuinrail.amsterdam In mei staat Tuinrail Noord er ook bij! ■

Tuinvogeltelling 2024

Overgenomen van www.vogelbescherming.nl

Tel jij op vrijdag 26, zaterdag 27 of zondag 28 januari 2024 ook 1x een half uur de vogels in jouw tuin of op je balkon? Meedoen is leuk, makkelijk en belangrijk. Want terwijl jij een half uurtje geniet van de natuur in jouw tuin of balkon, help je ons met het beschermen van vogels. De Nationale Tuinvogeltelling wordt sinds 2001 georganiseerd door Vogelbescherming Nederland en Sovon Vogelonderzoek Nederland. Dankzij de Tuinvogeltelling

weten we hoe vogels in de winter onze tuinen gebruiken. Met die informatie kunnen we vogels beter helpen en beschermen. Doe ook mee; het is leuk en nuttig! Je kunt je telling invoeren vanaf vrijdagochtend tot maandag 12.00 uur via de web-app MijnTuinvogeltelling, die je kunt gebruiken via mijntuinvogeltelling.nl. Lees verder op <https://www.vogelbescherming.nl/tuinvogeltelling/hoe-werkt-het> ■

Cursus Spinnen op het Tuinpark

Tijdens de spin demonstratie op de Groenmarkt van 4 juni 2023 waren er mensen geïnteresseerd om te leren spinnen. Daarom hebben we een cursus gemaakt van 4 lessen.

De lessen zijn zaterdagmiddag van 14.00 tot 16.00 uur in de boerderij. Het spinnen is een slag die je met geduld en oefening te pakken krijgt. Daarom starten we met twee lessen vlak achter elkaar op 6 en 13 april. Daarna kan je thuis oefenen. De vervolg lessen zijn gepland op 25 mei en 15 juni.

Wat ga je leren:

6 en 13 april

- Wol kaarden (op drie manieren)
- Bediening van het spinnenwiel
- Onderdelen van het wiel,
- Wijze van trappen. Het spinnen

25 mei en 8 juni

- Tips om je spinvaardigheden te verbeteren.
- Twijnen
- Haspelen en wolstreng maken.
- Tips voor het schoonhouden en onderhoud van wol.
- Andere gebruiksmogelijkheden van (overgebleven) wol.

Bij de deelname van 4 mensen kost de cursus 150 euro per persoon. Als er 6 mensen deelnemen kost het 100 euro per persoon.

Wat je zelf moet meenemen:

- Spinnenwiel (Te huur bij René Bleeker, tuin 192, e-mail: info@spinnewielverhuur.nl).
- Schapenwol. Er is ook wol aanwezig (prijs afhankelijk van de wol kwaliteit).
- Schort (kan ook oude kleren aantrekken)
- Eventueel handschoenen.

De cursus wordt gegeven door Nel Boerman en Gieneke Welvaadt

Grote Schoonmaak

Foto's: Hildegard Vernooy

Tijdens de laatste werkbeurt werd Samen Sterk weer opgeruimd en al het gereedschap schoongemaakt en opgeborgen.

Afscheid van Erwin Motman

Tekst en foto: Marian Rozendaal namens de koorleden van het Wijkergouwkoor

Zondag 5 november jl. hebben wij, het Wijkergouwkoor, afscheid genomen van onze inspirerende dirigent Erwin Motman. Vanaf mei 2016 heeft hij van tuinliefhebbers ervaren zangers en zangeressen gemaakt. En van het Wijkergouwkoor een hecht en blij zingend koor.

‘Na een koorrepetitie ging ik altijd vrolijk neuriënd terug naar mijn huisje.’

Bij het afscheid memoreerde één van de koorleden het als volgt: ‘we hebben Erwin in ons hart gesloten door zijn inspirerende wijze van dirigeren en ook en vooral door zijn positieve benadering en muzikaliteit. En niet te vergeten zijn perfecte voorbereiding om nieuwe liedjes aan te leren.’ Niet alleen tijdens de repetities, maar ook thuis konden de koorleden nieuwe liedjes oefenen. Erwin zong alle partijen – sopranen, alten en tenoren – namelijk voor. Per mail ontvingen alle koorleden de nieuw ingezongen liedjes naar keuze. Iedereen kon thuis met de eigen partij aan de slag.

Erwin verhuist met zijn partner naar Nijmegen en wat wij, koorleden, hopen is dat wij misschien een keer voor een leuke zang-workshop naar Nijmegen mogen komen. Erwin, namens alle koorleden ontzettend bedankt voor alles en we wensen je een mooie tijd op je nieuwe woonplek.

Tijdens het gezamenlijk zingen hebben we kennis gemaakt met onze nieuwe dirigente Jozien. Een goede vriendin

en collega van Erwin. Even wennen aan elkaar, maar na het instuderen en zingen van een nieuw lied, verliep de eerste kennismaking op rolletjes. We verheugden ons op de eerstvolgende repetitie onder haar leiding.

En natuurlijk, in de traditie van Wijkergouw, hebben we Erwin uitgeluid onder het genot van een heerlijke, door alle koorleden geïmproviseerde en gemaakte lunch.

Het Wijkergouwkoor staat altijd open voor enthousiaste nieuwe koorleden.

Belangstellenden kunnen zich per email opgeven bij Hildegard Vernooij, h.a.vernooij@gmail.com ■

Rechtsvoor Erwin Motman tijdens de afscheidslunch.

De Amerikaanse rivierkreeft rukt op

Afbeelding: Unie van Waterschappen

Afgelopen jaar zijn van verschillende kanten meldingen gekomen van gesignaleerde rivierkreeften op Wijkergouw. Niet duidelijk is, of het hier om de inheemse of de Amerikaanse soort gaat. Deze laatste is een invasieve exoot, waar we niet blij mee zijn.

Dit zegt <https://unievandwaterschappen.nl/waterveiligheid/amerikaanse-rivierkreeft/> er o.a. over: De Amerikaanse rivierkreeft zit vooral in West- en Midden-Nederland en lijkt het meest schadelijk voor het

watersysteem. Ze eten waterplanten op en woelen in de bodem en oevers, wat het water troebel maakt. Doordat zonlicht niet meer tot de bodem doordringt, verdwijnen waterplanten. Dit verstoort het ecologisch evenwicht en verslechtert de waterkwaliteit.

Voor het mogen vangen van de kreeften moet de wet- en regelgeving worden aangepast. Nu mogen alleen beroepsvisserij uitheemse rivierkreeften vangen met korven en netten. Waterschappen, gemeenten en terreinbeheerders mogen dergelijke

vangmiddelen niet gebruiken. Als particulier mag je uitheemse rivierkreeften met een hengel vangen en ook verwerken in een recept. ■

2024: Jaar van de Huismus

Overgenomen van <https://www.vogelbescherming.nl/actueel/bericht/2024-jaar-van-de-huismus>

2024 is het Jaar van de Huismus. Sovon en Vogelbescherming kiezen elk jaar een vogelsoort uit die wel wat extra aandacht kan gebruiken. De huismus is één van de bekendste en meest talrijke vogels van ons land. Omdat ze altijd met z'n allen zijn, lijkt het alsof er veel huismussen zijn. Toch zijn hun aantallen sinds de jaren zeventig gehalveerd.

Vooral in de grote steden zijn veel huismussen verdwenen. De laatste jaren lijkt die achteruitgang gelukkig gestopt. Natuurinclusief bouwen krijgt steeds meer aandacht en het aanbieden van nestgelegenheden in steden lijkt zijn vruchten af te werpen. Maar dat alleen is niet genoeg voor de huismus. De hoeveelheid groen in steden neemt nog steeds af. Wil het herstel van de huismus doorzetten, dan moet dat veranderen.

Wat gaan we doen?

In het Jaar van de Huismus kan iedereen meedoen om de kennis over de soort te vergroten. Hoe meer we weten, hoe beter we de huismus kunnen beschermen. Onderzoek vormt daarmee een belangrijk onderdeel van het Jaar van de Huismus.

Sovon zal verschillende onderzoeken uitvoeren, onder andere naar het broedsucces van de huismus. Tijdens de Nationale Tuinvogeltelling, <https://www.vogelbescherming.nl/tuinvogeltelling> (zie ook pag. 17) die plaatsvindt in het

laatste weekend van januari, roept Vogelbescherming iedereen op om extra uit te kijken naar de huismus. Ook wil Vogelbescherming zowel particulieren als bouwprofessionals aanzetten om bij de inrichting van de tuinen en het (ver) bouwen van de huizen rekening te houden met de huismus.

Waar huist de mus?

Een van de hoogtepunten van het Jaar van de Huismus wordt het onderzoek naar zijn mogelijkheden om te broeden. Waar nestelen huismussen graag? Huismussen zijn daarin bijzonder veelzijdig. Nesten worden gevonden onder daken, achter struiken, regenpijpen en zonneschermen. Ook maken huismussen veel gebruik van nestkasten en neststenen, die eigenlijk bedoeld zijn voor gierzwaluwen. Maar welke nestplaatsen zijn het meest populair? Met de telling 'Waar huist de mus?' hopen we daar meer over te weten te komen. Iedereen kan daar aan meedoen.

Het Jaar van de Huismus is een initiatief van Sovon Vogelonderzoek, <https://www.sovon.nl/> en Vogelbescherming Nederland, in samenwerking met het Vogeltrekstation, <https://vogeltrekstation.nl/> en huismusonderzoeker René Oosterhuis. ■

Rechts vooraan mannetje, links achteraan vrouwtje

Dansavond met "Alien Moon"

Tekst en foto: Janny Hofman, tuin 208

In het jubeljaar 2023 mag natuurlijk geen dansavond ontbreken, dus op 16 september jl. kwam Alien Moon optreden in de boerderij. Net zo enthousiast als bij de vorige optredens... Het was een prachtige nazomerdag en – avond. De boerderij en dansvloer vulden zich gedurende de avond met dans- en muzikliefhebbers. Na afloop zeiden verschillende tuinders: "Dat moeten we elk jaar doen!". Wat mij betreft wordt dit een traditie: elk jaar een dansfeest. Dat is niet alleen leuk en gezellig, maar je ontmoet de andere tuinders ook op een andere manier. Bijkomend voordeel: dansen is heel goed voor je fysieke en mentale gezondheid! Met veel dank aan de muzikanten van Alien Moon, én de barcommissie. ■

Tuindagboek van Martijn Heida

Tuin 132

Padje & Coq au vin

Steevast de dag ná de eerste nachtvorst spoed ik me naar de tuin om het water af te sluiten, de geiser te ontkoppelen en de leidingen leeg te blazen. Zo ook dit keer, een paar weken terug. Inmiddels leven we alweer ruim boven het vriespunt en hoorde ik een expert op de radio uitleggen dat dit voor de natuur in rust helemaal niet zo goed is. Waar de vrieskou zorgt voor een ruststand van plant en dier, kan een verhoging van de temperatuur kort daarna, juist weer voor opleving zorgen, terwijl de ruststand ervoor zorgt dat de kou wordt overleefd. Dus als die vrieskou dan opnieuw komt kunnen er planten en dieren sterven.

Het doet me denken aan het padje dat ik tijdens een graafopdracht bij een hefstuinbeurt verstoorde in een heerlijk uitzijnde winterslaap.

Zo'n winterklaarmaakmoment van de waterleidingen leidt vaak tot herinneringen aan het voorbije seizoen en zo ook nu. Ik denk met een glimlach terug aan een gezellig samenzijn in de lente met de burens. We hadden hier net voor het eerst weer overnacht en bespraken naast het genot hiervan ook de werkelijk enige wanklank die we hierbij konden bedenken; de hanen van de overburen die al rond vijf uur beginnen met kraaien.

Bij wat passende versnaperingen kwamen we op het idee om een pakket te maken voor de overburen. In een HelloFresh-doos zouden we bijna alle ingrediënten verzamelen voor een goeie Coq au vin, inclusief recept. "Zelf toevoegen: 1 á 2 ... enfin u raadt het al.

Nog meer hanen

Ook gaan mijn gedachten terug naar die strenge vorst van een paar jaar geleden, waarbij we op de sloot konden lopen. Het zou me ruim bevallen als dat ons dit jaar weer gegeven zou zijn, dat maakt het noodzakelijke snoeiwerk aan beide slootkanten van onze hoektuin geweldig mogelijk. Beter dan in zo'n lange rubberen tuinbroek in de bagger naar mijn idee. Maar, eerst maar even uitzoeken of dat wel mag eigenlijk, snoeien in de winter.

Inmiddels ligt de geiser binnen in z'n winterdekentje en zijn de leidingen doorgeblazen. De bagger aan de slootkanten van eind oktober is al aardig de grond ingetrokken en de krulhazelaar lijkt niet onder de indruk van de eerste vorst. Nu de bladeren de bomen allemaal losgelaten hebben is ook nog beter te zien wat ons snoeiproject van afgelopen juni heeft opgeleverd; veel meer ruimte en wat doorkijk naar het hoofdpad. Dat is zo fijn van het tuinwerk, het is goed voor lijf en leden en levert vaak iets op waar je meteen zowel als voor langere tijd van kan genieten.

Bij het controleren van het slaapkamerraam schiet ik nog weer in de lach. Toen we die volgende ochtend in de lente, na dat samenzijn met dat gesprek over die hanen, wakker werden, hoorden we nog veel meer hanen kraaien. Dit sloeg echt alles. Het was maar goed dat we na een tijdje in het kozijn van ons openstaande raam het bluetooth-spekertje van onze buurman ontdekten. ■

Ringslang

Anja van Manen liet op 6 oktober jl. aan ons weten, in de berg houtsnippers in 't Bos een ringslang te hebben gesignaleerd. De slang werd ontdekt tijdens het scheppen en is voorzichtig en veilig achter de berg teruggeplaatst. Er worden vaker dieren gesignaleerd in 't Bos, ook egels en broedende eenden, met name in de houtsnipperberg. Doe dus altijd voorzichtig met scheppen, dieren kunnen verwond raken. Schrik niet van een slang, ze hebben geen giftanden en zijn volstrekt onschuldig! ■

Thea's WWWeetjes

Sneeuwklorkjesdagen

De Sneeuwklorkjesdagen komen er weer aan. Bij de Boschhoeve op 8 februari t/m 10 februari, www.boschhoeve.nl, op Texel te beginnen op 17 februari, <https://www.texelsesneeuwklorkjes.nl/sneeuwklorkjesdagen>. Ook An Fallinger in Dordrecht heeft Sneeuwklorkjesdagen, maar daar zijn de data nog niet bekend. Kijk op haar website <https://greenfingersonline.nl/sneeuwklorkjes-kijken-in-dordrecht/>.

Maar er is meer: ook de **Helleborusdagen** gaan weer van start o.a. bij <http://www.ecologicalplantingdesign.com/index.php/kwekerij-demorgen/>, en bij de Stekkentuin in Espel, in de Noordoostpolder, <http://www.destekken tuin.nl/>. Zet deze vroegbloeiër in je tuin, zelf word je er vrolijk van en de bijen zijn je dankbaar.

En dan is er ook nog het **bloembollenfeestijn**, iets later in het voorjaar, maar altijd een feest om te bezoeken. Check op de website van <https://www.theetuin.nl/> wanneer dit feestijn in Weesp plaats vindt.

Kijk voor alle bovengenoemde dagen eerst even op de websites, om te voorkomen dat je voor een dicht hek staat.

Ken je 'Toekomst voor Natuur' al?

In de podcast Toekomst voor Natuur verkent Anthonie Stip, projectleider bij De Vlinderstichting, elke twee weken een actueel of belangrijk natuuronderwerp. Dat doet hij met spraakmakende gasten uit Nederland en België. Anthonie: "We moeten het echt hebben over welke toekomst we voor natuur weggelegd zien in onze samenleving. In mijn podcast doe ik dat vanuit inspirerende verhalen van mensen die daar dagelijks mee bezig zijn. Natuur is zó veelzijdig, dat verwondert mij elke dag weer!" De podcast is te beluisteren via <https://podcasters.spotify.com/pod/show/toekomst-voor-natuur>

Egels in de tuin voeren en helpen

Egels zijn nuttige en welkome gasten in de tuin. In de herfst en winter kun je ze op verschillende manieren een handje helpen met voedsel en onderdak. Ze eten graag slakken en spinnen voor je op. Genoeg reden om ze een handje te helpen bij het verzamelen van voldoende voedsel en het aanbieden van een fijn onderdak. Hoe je ze kunt helpen lees je op <https://www.tuinen.nl/egels-in-de-tuin-voeren-en-helpen>. En onderaan de pagina lees je ook nog hoe je zelf vetbollen voor vogels kunt maken.

Nog meer egels helpen

We kunnen er niet meer omheen: het gaat slecht met de egels in Nederland! Jaarlijks komen er meer dan duizend verzwakte, gewonde en zieke egels bij de Dierenbescherming binnen en dat aantal groeit zorgwekkend hard. Het 'verstenen' van Nederland resulteert in een gebrek aan gezonde maaltijden voor de egel. Dat maakt de dieren kwetsbaarder voor schimmel-, bacteriële en

virusinfecties. Alleen al door de jaarlijks grotere aantallen dieren, lopen de kosten flink op. De Dierenbescherming heeft daarom een crowdfundingactie opgezet. Doneren kan via <https://landelijk.voordierenbescherming.nl/project/zonder-jouw-hulp-redden-de-egels-het-niet/donate>

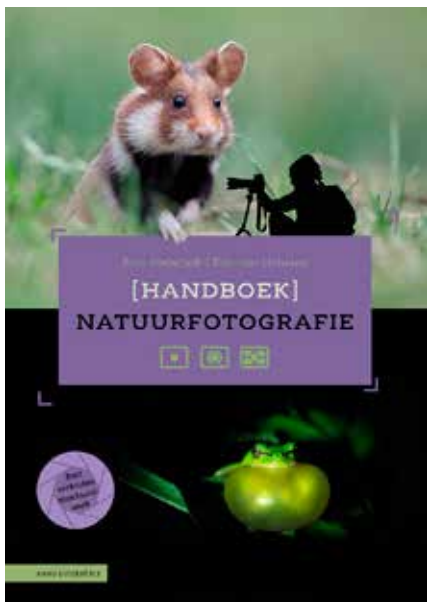
Zieke egel

Veldgids Vogeltrek in beeld

Trekvogels herkennen aan hun vliegbeeld, Deze veldgids helpt om 120 soorten trekvogels te herkennen aan de hand van hun vliegbeeld. Meer dan 500 Illustratieve foto's en beschrijvingen van kenmerken helpen hierbij en de verspreidingskaarten maken de trekroutes zichtbaar. Een uitgave van KNNV en te bestellen via <https://knnvuitgeverij.nl/artikel/veldgids-vogeltrek-in-beeld.html>

Nog meer vogels

Gun jezelf een kijkje op <https://www.vogelbescherming.nl/tuinvogeltelling/webcam-voedertafel> en beleef het vogelfeest mee. Af en aan vliegen daar de koolmezen, de pimpelmezen, vinken, merels en de specht. Je komt ogen tekort, het is een vrolijk gefladder. Zo kan het in jouw tuin ook gaan. Help de vogels de winter door!

'Handboek Natuurfotografie'

Het bestverkochte standaardwerk - biedt informatie over apparatuur, techniek én vooral creatieve verdieping! Dit handboek is compleet vernieuwd, met extra foto's en informatie. Toch is het lekker compact en overzichtelijk gebleven, zodat je niet wordt overspoeld met informatie. Kortom: less is more! Deze praktische gids laat ook zien dat natuur dichtbij huis begint en hoe je daar boeiende beelden van maakt. Te bestellen bij <https://knnvuitgeverij.nl/artikel/handboek-natuurfotografie-2.html>

Planteninkt

Kunstenaar, illustrator en graficus Judith Rosema legt stap-voor-stap uit hoe je je eigen inkt kunt maken. Naast het basisrecept voor inkt, geeft ze aan welke planten je in elk seizoen het beste kunt gebruiken om inkt mee te maken en wat hun kleurresultaat is. Ze geeft aan hoe je pigmenten uit planten kunt halen en wat je met de inkt kunt doen. Met haar inspirerende, praktische voorbeelden kun je meteen zelf aan de slag. ISBN 9789089899590 Te bestellen bij www.terralannoo.nl/nl/planteninkt

Zadenmarkt Velt Zwolle

Zaterdag 17 februari 10:00 - 15:00. Verkoopmarkt van bijzondere en bekende rassen en gewassen, aardappelen, bonen, kruiden, zaden

en nog veel meer. En er is een ruilmarkt waar je je eigen zaden kunt ruilen, verkopen of weggeven. Het adres is de Kas van Kaat, Kuyterhuislaan 8d, 8025AS in Zwolle, de toegang is gratis. Zie ook <https://velt.nu/activiteit/tuinzadenmarkt-0>

Hoeveel vakantiedagen heeft een varken?

De mens mag zich dan wel verheven voelen boven de dieren, maar wat geeft ons het recht om respectloos met ze om te gaan. Ook dieren hebben recht op een waardig bestaan. Het boek van Marjolijn de Rooij is een bijzonder manifest dat pleit voor een vakbond voor dieren. En, zeg nu zelf, waarom niet? Er zijn weinig boeken die en aantrekkelijk zijn geschreven en boeiend zijn en tegelijkertijd regelmatig de wenkbrauwen doen fronsen of zelfs ergerniswekkend zijn. ISBN 978 90 5615 8088. Lees de hele recensie op <https://mergenmetz.nl/blog/manifest-over-de-rechten-van-dieren/>.

Onbewoonde nestkast? Dit kun je doen

Dit bericht is voor jou als jouw nestkast de hele lente en zomer leeg heeft gestaan. Als de koolmezen hoopvol je nestkastje kwamen bezichtigen, maar de koop steeds niet doorging. Er zijn nooit garanties,

maar wel flink wat mogelijkheden om de nestplek aantrekkelijker voor ze te maken. Je kunt de adviezen direct gebruiken, als je maar zeker weet dat de kast niet toch onverwacht in gebruik is. Lees wat je kan doen op <https://www.vogelbescherming.nl/actueel/bericht/onbewoonde-nestkast-dit-kunt-u-doen-1>

Een vlucht distelvlinders

De distelvlinder is de vlinder aller vlinders. Hij weegt anderhalve gram, heeft hersenen ter grootte van een speldenknop en vliegt elk najaar ruim 4000 kilometer van Europa naar de tropische Afrikaanse savanne. Waarom? Hoe weet hij de weg? Ontdekkingen van onderzoekers en kunstenaars door de eeuwen heen geven ons een inblikje in het fascinerende leven van deze wereldreiziger. Te bestellen bij <https://www.vlinderstichting.nl/service-en-vragen/vlinderwinkel/producten?cat=2> ■

v.l.n.r. Joke van Pel, Nelleke Bosland, Andrea van Pol, Linda Hegeraad en Cora Koene

Verlag 80e Algemene Leden Vergadering Tuinpark Wijkergouw d.d. 25 november 2023

Aanwezigen:

Bestuursleden: Andrea van Pol, Joke van Pel, Linda Hegeraad, Cora Koene;
51 stemgerechtigde leden Tuinpark Wijkergouw;
Vertegenwoordiger Bond van Volkstuinders: Theo Mondij
(aanwezig vanaf 15.00 uur)
Voorzitter (technisch): Klaas Breunissen
Notulen: Loes Markenstein.

1. Opening en vaststelling van de agenda

De voorzitter opent de vergadering om 14.03 uur, heet de aanwezigen welkom en meldt dat de vertegenwoordiger van de Bond van Volkstuinders pas om circa 15.00 uur aanwezig zal zijn. Er zijn meerdere tuinparken met een ledenvergadering op deze zaterdagmiddag en de bestuurders van de Bond moeten zich opdelen om overal te kunnen verschijnen. In verband met de verkiezing van een nieuw bestuurslid wordt een kiescommissie samengesteld waarvoor Lune, Judith en Aleida zich beschikbaar stellen.

2. Mededelingen vanuit het bestuur

Andrea van Pol verwelkomt de nieuwe tuinders, die (nog) niet aanwezig zijn op deze ledenvergadering. Gemeld wordt dat de ervaren overlast van konijnen op natuurlijke wijze (met dank aan een of meerdere vossen?) is weggenomen. Geprobeerd wordt om snelheidsduivels op de parkeerplaats, die in droge tijden veel overlast van opvliegend stof veroorzaken, af te remmen door de plaatsing van verkeersdrempels op de parkeerplaats. Kort wordt stilgestaan bij een aantal succesvolle bijeenkomsten en activiteiten die hebben plaatsgevonden in verband met het Jubileumjaar 2023. Dat smaakt naar meer en herhaling in 2024.

Met de uitgifte van nieuwe sleutels voor de hekken kan een begin worden gemaakt, maar dat zal stapsgewijs pas in het voorjaar 2024 zijn afgerond. In de vervanging van de cilinders wordt pas voorzien als 95% van de leden beschikt over die nieuwe sleutels. De verrekening van de borg, voor oude en nieuwe sleutels zal plaatsvinden via de jaarlijkse rekening van de Bond.

3. Verslag 79e ALV van 3 juni 2023 (Wijkergouwtje, zomer 2023, p. 22-25)

Het verslag wordt zonder opmerkingen goedgekeurd, met dank aan de notulist.

4. Begroting 2024

Linda Hegeraad (penningmeester) geeft bij wijze van korte, extra toelichting aan dat de kosten opgenomen in de begroting voor de tuincommissie slaan op de aanschaf van een nieuwe kar en een kas. Ook is een verhoging van 10 euro per tuin voorzien om te sparen voor het onderhoud (op langere termijn) zoals beschreven in het Meerjarig Onderhouds Plan (MJOP). Zo'n MJOP en een bijbehorend spaarplan is verplicht.

De Kascommissie (Judith Olbers, Jeroen Altelaar, Clary van Amelrooy) geeft aan dat de begroting met de penningmeester is doorgesproken en dat zij geen aanleiding zien tot het maken van opmerkingen.

Aleid (tuin 126) vraagt om een toelichting bij de opgenomen begrotingsposten 'baten leden' en 'kosten leden'. Linda antwoordt dat dit begrotingstechnisch nu eenmaal zo moet.

Thea (tuin 45) vraagt over de begrotingspost 'ontspanningscommissie' of daarvan nog wel sprake is. Marian (tuin 19) bevestigt dat zo'n commissie op dit moment niet functioneert, maar dat daaraan misschien wel weer invulling kan worden gegeven. Lune (tuin 95) suggereert dat op deze begrotingspost ook de kosten voor de groep(-en) van Cordaan kunnen worden gedeclareerd.

Aleida (tuin 110) vraagt of in de begroting rekening is gehouden met de kosten voor onderhoud van de waterpomp en -goot in de speeltuin.

Er wordt gevraagd waarom de kosten van 'onderhoud gereedschap' apart begroot zijn en waarom die niet onder de kosten van de tuincommissie vallen. Lune (tuin 95) antwoordt dat die kosten 'onderhoud gereedschap' algemener zijn en dus niet specifiek bij de tuincommissie horen.

Jacqueline (tuin 138) merkt op dat er al meerdere jaren sprake is van een negatief afgesloten boekjaar, waarbij het tekort ten laste van de reserves wordt gebracht. Hoe lang kunnen we daar mee doorgaan? De penningmeester (Linda Hegeraad) licht toe dat de tekorten vooral zijn ontstaan doordat er geen bijdrages aan de tuinparken worden uitgekeerd uit het zogenaamde Beheerfonds. Daarin is conform de afspraak met de Gemeente Amsterdam wel geld gestort, maar de Gemeente werkt niet mee aan de stappen om te komen tot verdeling van het geld over de tuinparken. De Bond van Volkstuinders is van plan om hierin concrete acties te nemen. Dit wordt op de komende Bondsvergadering (9 december 2023) verder besproken.

Na deze bespreking wordt de Begroting 2024 unaniem goedgekeurd.

5. Tuin Trail

Joke van Pel vertelt over verdere ontwikkelingen in en plannen voor het ontsluiten van een wandelverbinding tussen de tuinparken in Amsterdam Noord en Oost. In dat verband afficheert Wijkergouw zich met het speerpunt 'bomen'. Daarvoor wordt dankbaar gebruik gemaakt van de inventarisatie gemaakt door Aleid (tuin 126) van de bomen op Wijkergouw. Er wordt nu gewerkt aan folders en podcasts om een en ander breder onder de aandacht te brengen. In Noord wordt ook nog, met subsidie van Stadsdeel Noord, gewerkt aan een verdere verbinding van de tuinparken met het overige 'groen' in Noord. Een en ander om (ook) vorm te geven aan de betere verbinding van tuinparken met en toegankelijkheid voor de buurt.

Jacqueline (tuin 50) vraagt of er ook voldoende aandacht wordt besteed aan het fysiek toegankelijk maken van de wandelroutes en het wegnemen van belemmeringen en risico's daarbij. Nel (tuin 229) suggereert om informatie voor mindervaliden in de folders en kaarten op te nemen.

Joop (tuin 208) vraagt of in de informatie over de wandelroutes rekening wordt gehouden met de (on-) toegankelijkheid van tuinparken in de winter. Joke geeft aan dat daarop in de folders ook zal worden gewezen.

Elja (tuin 2) vraagt of er ook wordt voorzien in 'leuke dingen voor kinderen'.

Aleid (tuin 126) stelt voor om een winterwandeling langs de wandelverbinding(-en) te organiseren. Dit wordt positief ontvangen door de aanwezigen.

6. Status voorstel Eigendomsoverdracht tuin bij overlijden partner bij niet samenwonen

De Bond is bezig om een voorstel tot wijziging van de reglementen op te stellen. In situaties waarin sprake is van 'officieel' partnerschap is er geen probleem met het (desgewenst kunnen) overschrijven van de tuin op naam van de overblijvende partner, want daarin is voorzien in de reglementen. Dat ligt anders als er wel sprake is van

'tuin-delers/-partners' zonder officieel partnerschap en er na overlijden van degene op wiens naam de tuin staat, er een wens is om de tuin op naam van de andere 'tuin-deler/-partner' over te schrijven. De reglementen voorzien daar niet in en het is nu aan afdelingsbesturen om daarin een wijze beslissing te nemen. Die vinden dat niet prettig en zijn op zoek naar meer handvatten daarvoor. Desgevraagd geeft Andrea van Pol aan dat op Wijkergouw zo iets één keer aan de orde is geweest en dat het moeilijk was om daarin goed richting te bepalen als (afdelings-)bestuur.

Ellen (tuin 148) vraagt hoe ruim dat 'tuinpartnerschap' ingevuld zal worden. Theo (tuin 193) vraagt of daarbij dan ook zo iets als 'tijd die zo'n tuinpartner aan de tuin heeft besteed' zal kunnen meewegen.

Een en ander roept (ook weer) vragen op over de positie van kinderen bij overlijden van tuinders. De reglementen bevatten daarover (wel) duidelijke regels.

7. Bondsbestuurder (in casu Theo Mondij)

Vanuit het Bondsbestuur fungeert Monique Hollekamp als 'buddy' van Wijkergouw. Zij zou zich vandaag verder introduceren, maar kan niet aanwezig zijn omdat zij ook op andere tuinparken ALV's bijwoont. Zij wordt vandaag vervangen door Theo Mondij. Theo geeft aan dat de contacten tussen Bond en Gemeente Amsterdam moeizaam verlopen. Weliswaar is er een door de Gemeenteraad bekrachtigde afspraak met de Bond gemaakt over de toekomst van de tuinparken, maar door personele wisselingen (wethouder, ambtenaren) komt het overleg over de uitwerking niet goed van de grond. De Bond heeft nu advocaten ingeschakeld om dit vlot te trekken.

Theo geeft verder aan dat voor het Bondsbestuur ook nieuwe leden nodig zijn.

Aleida (tuin 110) vraagt of bij de dreigende opheffing van een aantal tuinparken in Zuid-Oost de regeling inzake voorrang van die tuinders bij de verkoop op andere parken in werking zal treden. Theo antwoordt dat de opheffing van die parken niet op korte termijn plaats lijkt te vinden en dat de voorrangsregeling er alleen uit bestaat dat zij bij inschrijving op andere tuinparken een rangnummer krijgen op basis van hun oorspronkelijke inschrijving en dus zo met andere gegadigden kunnen meedingen naar vrijkomende tuinen.

Nel (tuin 229) vraagt of de afspraak met de Gemeente Amsterdam betekent dat voor 20 jaar het bestaan van de tuinparken gewaarborgd is. Theo antwoordt dat er nog steeds sprake is van huurcontracten voor 10 jaar. Maar dat de procedures voor herbesteding van de grond van de tuinparken heel veel tijd vergen, dus dat opheffing niet snel te realiseren is.

Marga (tuin 139) vraagt of bij opheffing van tuinparken sprake zal zijn van uitkoopsummen voor tuinders. Theo

antwoordt dat dit niet standaard is, maar per situatie daarover moet worden onderhandeld.

8. Interieur boerderij

Nel (tuin 229) geeft een update over de plannen ter verbetering van het interieur van de boerderij. Op stapel staan de sloop en vervanging van de bar en keuken en verder uitruimen van de boerderij. Er zal een oproep komen voor vrijwilligers (buiten de werkbeurten om). Ook is behoefte aan (vrijwillige) inbreng van expertise op het gebied van elektrische installaties. Tussentijds is al resultaat geboekt bij de aansluiting van de beamer en het weer zichtbaar maken van raampjes in de boerderij.

9. Rapportage Commissies

Tuincommissie

Gwen de Ruijter meldt dat er veel werk is opgepakt door de tuincommissie en dat er nu ook een werkgroepje actief is om 'lekke banden' zo snel mogelijk te plakken; er is een vacature voor de coördinatie van het onderhoud aan de speeltuin en ook bij het onderhoud van de vliedertuin is extra hulp welkom; er komt een tweede werkploeg vanuit Cordaan waarmee ook 'grotere' klussen kunnen worden opgepakt en ook het gebruik van de boerderij (weer) toeneemt; het gebruik van de aan te schaffen nieuwe kas moet nog verder worden ingevuld; er zijn ambities om Wijkergouw meer klimaatbestendig te maken bijvoorbeeld door plaatsing van meer watertonnen etc.

Clary (tuin 166) vraagt naar de effectiviteit van het door middel van linten aangeven waar tuinders acties moesten nemen. Is er gecontroleerd of die acties ook genomen zijn? Wat gebeurt er met de niet opgepakte punten? Gwen geeft aan dat de controle plaatsvindt gelijk met de baggercontrole. Clary dringt aan op (strenger) handhaven.

Bouwcommissie

Geen bijzonderheden te melden

Arbocommissie

Geen bijzonderheden te melden

Winkelcommissie

André (tuin 17) geeft aan dat de elektra-automaten veel gebruikt worden en een aanzienlijke opbrengst aan 20 eurocentmuntjes opleveren. En dat het lastig is om die weer ergens te kunnen inwisselen. Ellen (tuin 148) geeft aan dat zij graag die muntjes wil afnemen.

Er is minder verkoop van gasflessen, waarschijnlijk ook door meer koelkasten op zonnepanelen, maar de opbrengst van de winkel is goed. Gevraagd wordt of in de winkel niet ook 'biologische zaden' verkocht kunnen worden.

Barcommissie en Lunchcommissie

Marian (tuin 19) meldt een goede, intensievere samenwerking met de Lunchcommissie, vooral ook op het punt van de gezamenlijke inkoop. De Barcommissie gaat ook een onderzoekje doen om de prijzen van consumpties bij Wijkergouw te vergelijken met de prijzen in andere

tuinparken. Waarschijnlijk zal dat tot verhoging van het huidige (zeer lage) prijspeil leiden.

José (tuin 205) geeft aan dat de Lunchcommissie op zoek is naar nieuwe leden. Andrea van Pol tekent daarbij aan dat de uitbreiding van de Lunchcommissie niet ten koste mag gaan van de beschikbaarheid van leden voor de werkbeurten, omdat die anders niet goed (genoeg) uitgevoerd kunnen worden. Hildegard (tuin 161) suggereert dat deelname aan de Lunchcommissie juist een goed alternatief kan zijn voor mensen die door gezondheidsklachten niet goed in staat zijn om de reguliere werkbeurten te doen.

José bedankt Diana Tromp voor haar werk als voorzitter/coördinator van de Lunchcommissie.

Interieurcommissie

Geen bijzonderheden te melden

Kascommissie: spreekt waardering uit voor het werk van en de samenwerking met de penningmeester.

Waterleidingcommissie: maakt melding van schade aan de waterleiding ontstaan bij het baggeren en gaat uitzoeken of door (her-)plaatsing van bordjes over de locatie van die waterleiding dit beter voorkomen kan worden; geeft aan dat in verband met de voorspelde nachtvorst afsluiting van het water in tuinhuisjes aanbevolen wordt, maar dat de centrale afsluiting van het water wordt uitgesteld tot het moment waarop er sprake is van een serieuze periode van aanzienlijke nachtvorst.

Redactiecommissie

Thea (tuin 45) meldt dat de deadline voor indiening van bijdrages voor het Wijkergouw-tje met 2 weken wordt vervroegd omdat Robert, vanwege wisseling van baan, meer tijd nodig heeft om de lay-out (nu in zijn vrije tijd) te kunnen verzorgen.

De Verpozing

Renee (tuin 56) meldt dat er goed gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid tot tijdelijk verblijf en dat er in 2023 maar 2 weken geen belangstellenden hebben verbleven. Ook is het draagvlak en de belangstelling bij andere tuinders in positieve zin gegroeid.

Verkoopteam Tuinen

Joke van Pel meldt dat er in 2023 ca. 6 tuinen van eigenaar zijn gewisseld. De wachtlijst bedraagt ca. 600 belangstellenden. De laatst verkochte tuin is gegaan naar iemand die al vanaf 2013 stond ingeschreven. Men moet dus behoorlijk geduld hebben.

Ellen (tuin 148) vraagt (nogmaals) naar het kunnen inschakelen van (aspirant-)leden op de wachtlijst bij het vervullen van tuinbeurten.

Thea (tuin 45) merkt op dat de (taxatie-)prijs van tuinhuisjes

hoger wordt en dat daardoor de toegankelijkheid voor mensen met minder inkomen afneemt.

Jos (tuin 158) doet navraag naar een incident bij de verkoop van een tuin, waarbij verkoper en koper er niet uitkwamen en het afdelingsbestuur zich genoodzaakt zag om eerst de tuin te kopen om die vervolgens door te kunnen verkopen aan de geïnteresseerde. Dit wordt toch geen standaard? Andrea van Pol geeft aan dat dit een zeer uitzonderlijke situatie was (eerste keer in 5 jaar van haar voorzitterschap) en zeker geen gewoonte moet worden.

10. Agenda Bondsvergadering 9 december 2023

Klaas Breunissen geeft aan dat de punten op de agenda over begroting, activiteiten 2024 en de acties over het Beheerfonds geen aanleiding geven tot opmerkingen. Dat ligt anders voor de voorstellen over het verbod op stoken van hout in het seizoen en het voorstel tot aanpassing van het formulier voor de tuinwaardering. Het is voor de afgevaardigden van Wijkergouw naar de Bondsvergadering van belang om te peilen hoe de leden daarover denken.

Verbod op houtstook

Joop (tuin 208) merkt op dat goed stoken van hout geen overlast hoeft te geven als er sprake is van een goede kachel en gebruik van droog hout. Ellen (tuin 148) merkt op dat kunnen stoken van belang is als je vroeg in het seizoen op de tuin bent, maar dat je dat inderdaad dan zorgvuldig moet doen en rekening moet houden met anderen. Die overigens vroeg in het seizoen niet zoveel aanwezig zijn en dus ook geen overlast ondervinden.

Marga (tuin 139) geeft aan enerzijds zelf ook een houtkachel te gebruiken, maar anderzijds soms toch ook last van onoordeelkundig gebruik door anderen te ervaren als zij overdag in de tuin werkt.

Elja (tuin 2) wijst erop dat mensen de 'Stookwijzer' kunnen raadplegen voor tips over zorgvuldig stoken.

Hillechien (tuin 92) stelt voor om het verbod verder af te pellen, bijvoorbeeld 'verbod alleen voor houtstook tijdens (hoog-)seizoen, maar niet daarbuiten of aan begin van seizoen', 'verbod alleen voor houtstook overdag' etc. en daarmee tot een genuanceerdere oplossing te kunnen komen. Diny (tuin 174) ondersteunt dat pleidooi.

Klaas Breunissen peilt de mening onder de aanwezige leden, waarbij de meerderheid tegen een verbod lijkt te zijn maar toch ook een aanzienlijk deel van de aanwezigen positief aankijkt tegen zo'n verbod. De afgevaardigden zullen dit in de Bondsvergadering tot uitdrukking brengen door 2x tegen en 1x voor het verbod stemmen.

Vernieuwing formulier tuinwaardering

Thea (tuin 45) geeft aan dat de tuincommissie vindt dat het nieuwe formulier een (te) subjectieve manier van tuinwaardering uitlokt en dat de huidige manier van waarderen op basis van turven van aanwezige beplanting ook voldoende ruimte laat om waardering voor natuurlijk tuinieren tot uitdrukking te brengen.

Theo Mondij merkt op dat het nieuwe formulier ontwikkeld

is in overleg met de tuincommissies van de diverse tuinparken en beoogt om juist meer waardering voor natuurlijk tuinieren tot uitdrukking te kunnen brengen. Loes (tuin 89) merkt op dat de ruimte die het nieuwe formulier laat, zich bijzonder goed leent voor verdere inkleuring door de tuincommissie van welke, belangrijke aspecten van natuurlijk tuinieren door de tuincommissie hoog/hoger gewaardeerd worden. Door die nadere inkleuring zou je het mogelijke risico van (teveel subjectiviteit) kunnen voorkomen.

Thea (tuin 45) merkt ook op dat het maximum van 1500 euro te laag kan zijn voor een goede waardering van tuinen met een groter dan gemiddeld oppervlak.

Klaas Breunissen peilt de stemming onder de aanwezige leden en dat laat veel onthoudingen zien en een aantal voor- en tegenstemmers dat elkaar in evenwicht houdt.

11. Verkiezing nieuw bestuurslid

Charles Noordermeer (tuin 76) stelt zich verkiesbaar en geeft daarbij aan dat zijn expertise vooral ligt op het (bouw-) technische vlak. Andrea van Pol geeft aan dat Charles al ca. 1 jaar ter oriëntatie heeft meegedraaid met het bestuur en dat zijn inbreng als een waardevolle aanvulling wordt gezien.

Diny (tuin 174) vraagt of Charles ook blijft meedraaien in de Bouwcommissie. Maar dat is niet verenigbaar met toetreding tot het bestuur.

Charles wordt met 49 stemmen voor, 1 stem tegen en 1 onthouding gekozen in het bestuur.

12. Rondvraag

Thea (tuin 45) vraagt of er inderdaad in Noord vanaf 2025 betaald parkeren zal worden ingevoerd. Dit lijkt het geval te zijn. Zij vraagt ook of in de winkel biologische zaken verkocht kunnen gaan worden.

Diny (tuin 174) vraagt naar de datum van de nieuwjaars-receptie. Die zal in de nieuwbrief worden opgenomen.

Er wordt gewezen op de regel dat in de Kascommissie geen partners van tuinders zitting mogen nemen. Moet dat niet eens worden aangepast? Zo'n aanpassing lijkt in voorbereiding te zijn (bij de Bond).

Gevraagd wordt hoe om te gaan met overlast en het weghalen van een wespennest in de tuin. Verwezen wordt naar Annemieke (tuin 83) voor informatie over het hoe en wie.

Andrea van Pol geeft aan dat Nelleke Bosland (afwezig op deze ALV) volgend voorjaar zal terugtreden als bestuurslid, maar nog wel zal doorwerken aan het plan van aanpak om Wijkergouw toegankelijk(-er) te maken voor anderen. Ter aanvulling van bestuur worden opnieuw kandidaten opgeroepen.

De voorzitter sluit de vergadering om 16.28 uur. ■

De speeltuin

Tekst: Yvon Driehuis

Foto: Pixabay

Op de Algemene Leden vergadering van 25 november deed het bestuur een oproep. Ze zoeken een vrijwilliger die het beheer van de speeltuin op zich wil nemen. Ze zijn van mening dat de klus geschikt is voor een jonge vrouw of man met kleine kinderen. Helaas voldoe ik voor geen meter aan deze beschrijving. Ik maak geen kans.

Ik luister niet meer naar de rest van de vergadering. Mijn hoofd draait op volle toeren. Er ontstaat een plan dat ik thuis verder heb uitgewerkt. Bij deze leg ik het aan u voor. Ik heb een visie; we moeten allemaal, van klein tot groot meer (buiten) spelen. Dat geeft plezier en houdt ons jong. Bovendien wordt de speeltuin dan wat vaker gebruikt. Hij ligt er soms wat verlaten bij. Onder het motto; bent u het tuinieren moe, kom dan naar de speeltuin toe, heb ik het volgende concept ontwikkeld:

- Start bij de waterbaan dan komt u helemaal tot rust en slaat u als vanzelf aan het filosoferen. Als u de steen verlegt dan verandert de loop van de rivier. Dan weet u wel wat u te doen staat.
- Er is net een nieuw huisje geplaatst, dat is uitstekend geschikt om te mediteren of om u even terug te trekken als de emoties u te veel worden. Het vrolijke gekwetter van de vogels en het ontluikende groen in uw tuin ontroert u. Dat is begrijpelijk.
- Schommelen is zo fijn, zweven boven de aarde, hoger en hoger, maar u moet zich wel goed vasthouden. En houd er rekening mee; the sky is nog altijd de limit.
- In de zandbak kunt u luchtkastelen bouwen, hoe heerlijk is dat! Emmertjes en schepjes zijn in ruime mate aanwezig, dus ga ervoor.
- Het klimrek roept herinneringen op aan vroeger, u kunt er heerlijk rondjes draaien, en nog een keer en nog een keer, tot u er duizelig van wordt.
- Wippen kan ook, maar daar zijn de meeste van u te oud voor. U krijgt last van uw knieën, de wip-wap is te laag, dus doe dat toch maar niet.

- En dan is er de glijbaan, zo'n feest om daarvan af te roetsjen, beentjes in de lucht, lekker gillen en heel hard lachen en even niet meer denken aan Gaza, Oekraïne en het gedoe in Den Haag.
- Er staan ook nog een paar lullige paaltjes waarvan ik nooit heb begrepen waar ze voor dienen. Maar als u daar overheen wilt lopen, ga uw gang, betreden op eigen risico.
- Wist u dat er even verderop een mooie jeu de boules baan is aangelegd? U kunt dus nog even door. Het is een sport die niet al te veel lichamelijke inspanning vraagt maar wel focus en concentratie. Goed voor uw hersenen.
- Vlakbij staat ook nog een tafeltennistafel. Die is uitermate geschikt voor de fanatiekelingen onder u die er eens flink op los willen meppen. Heel goed, gooi al die boosheid er maar uit.
- En als u het hele parcours heeft afgewerkt kunt u vervolgens uitrusten in de kersentuin die in 2023 is aangelegd en in het komend voorjaar ons zal trakteren op een mooi Japans tafereeltje. Hoe romantisch wilt u het hebben? Gaat u daar picknicken, dan zorg ik dat het koor daar zachte, zoete liedjes bij gaat zingen. Daar knapt u en wij allemaal vast heel erg van op.

Wat vindt u ervan? Wordt u al enthousiast? Na het harde werken in uw tuin heeft u recht op ontspanning. Kom naar de speeltuin en leef u helemaal uit. Kleinkinderen kunt u meenemen, maar denk vooral in de eerste plaats aan uw eigen plezier. Dat gun ik u van harte. ■

DE PITTENSPECIALIST

Dé leverancier voor uw tuinhuis

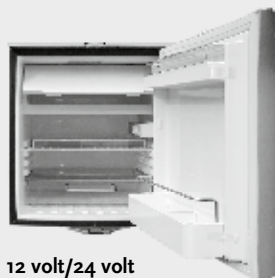
Zonne-energie

Wij leveren en installeren zonnepanelen, regelaars en accu's. Inclusief montage-materialen.

Butaan/Propaangas

Een groot assortiment gasapparatuur is in onze winkel aanwezig zoals o.a. voor koelen, koken, verwarmen en warm water.

Ook leveren wij alle installatie-materialen hiervoor.

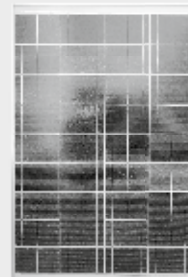
12 volt/24 volt

U vindt bij ons een uitgebreide sortering omvormers, koelkasten, verlichting en andere benodigdheden op 12 volt.

Pitten, kousen en glazen

Onze afkomst verloochenen wij niet. Al sinds 1935 verkopen wij olie (kerosine), kachels en lampen, evenals de benodigde kousen, pitten en glazen.

Satellietontvangers

Voor ontvangst van TV en radio bent u bij ons aan het juiste adres. LCD-TV's, radio/cd spelers, satelliet en DVB-T tuners ook op 12 volt. Uiteraard hebben wij hiervoor de noodzakelijke installatiematerialen.

DE PITTENSPECIALIST JACOB VAN LENNEPSTRAAT 8 1053 HG AMSTERDAM
TEL. 020 618 1095 FAX 020 6122171 WWW.PITTENSPECIALIST.NL

De Mobiele Slijpservice

Gespecialiseerd in het slijpen van alle soorten tuingereedschap o.a. snoeischaars, takkenschaars, grasmaaimachines. Ook voor een gereviseerde tweedehands grasmaaier kunt u bij ons terecht.

Tevens zijn wij het adres voor alle soorten scharen, messen en kartelmessen. o.a. Kempen en Begeer, Gero en Sola.

Wij maken uw zilveren bestek weer als nieuw.

Ook als vanouds het adres voor het opnieuw matten van biezen en rieten stoelen. Het opnieuw vullen van kussens en stoelen en herstofferen van allerlei stoelen behoort tot onze specialiteiten.

De Mobiele Slijpservice
Akropolishof 2, Purmerend
Treffen wij u niet thuis?
Bel gerust 0657771570

Klussenbedrijf AdVeLo Titusz, Tuin 167, Wijkergouw

Advies met betrekking tot
Verbouwingen en renovatie
Logistiek

Wij zijn gespecialiseerd in kleine klussen en spoedreparaties in en rond uw huis zoals:

- Reparatie inbraakschade
- Timmerwerk huisje of schuur en nieuwbouw
- Opkrikken
- Schilderwerk
- Klein hovenierswerk

Alleen of in samenwerkingsverband

Roelof Hartstraat 19 / 2hg
1071 VG Amsterdam
Whatsapp / tel: 06 42138234
Thom: 06 24646502

Referentie op verzoek te verstrekken

DE GROENWINKEL STADSTUINCENTRUM

De Groenwinkel is hét stadstuincentrum van Amsterdam-Noord.

Je kan bij ons terecht
voor vaste planten en
bomen. En voor advies
en inspiratie over
(stads)tuinieren.

10%

KORTING

op vertoon van deze flyer
krijgt u 10% korting
op alle bomen en planten

Wij verkopen vaste planten en bomen
onder andere:

- Fruitbomen
- Heesters
- Kruiden
- Rozen
- Schaduwplanten
- Inheemse planten
- Planten en bomen specifiek geschikt
voor op je balkon of dakterras

Heb je een tuin, balkon, dakterras, geveltuin of volkstuin?
Kom dan vooral eens langs.

ADRIAAN LOOSJESSTRAAT 40 - AMSTERDAM NOORD
WWW.DEGROENWINKEL.NL

ALARMNUMMERS

Brandweer 112

Ambulance 112

Politie 112 of 0900-8844 (geen spoed)

Adresvermelding voor hulpdiensten (112)

Verwijs hulpdiensten naar de website met plattegrond:

https://wijkergouw.nl/wat_en_waar

Drie entrees voor hulpdiensten zijn bij de parkeerterreinen (nrs. 6 op de kaart). Hek is open, of hulpvrager roept iemand op om het hek open te doen.

Tuinen 1 t/m 132 (complex 1 en 2) zijn bereikbaar via de Zuiderzeeweg vlakbij rotonde IJdoornlaan en de Poort van Noord. Met routeplanner aankoersen op 'Parkeren Wijkergouw', Amsterdam. Deze tuinen zijn eveneens te bereiken via het hek schuin tegenover de boerderij op Wijkergouw 30, 1023 NX Amsterdam.

Tuinen 136 t/m 229 (complex 3) zijn uitsluitend bereikbaar via de boerderij op Wijkergouw 30, 1023 NX Amsterdam.

AED-apparaat

Aan de achterzijde van de Boerderij en achter het mededelingenbord t/o de parkeerplaats bij het 1e en 2e complex hangt een AED-apparaat. Bij deze apparaten bevindt zich een gebruiksaanwijzing. Buiten het seizoen worden de apparaten verwijderd.

Huisartsenpraktijk Schellingwoude

Schellingwouderdijk 240, tel. 020-4904231

Dierenarts

Dierenkliniek Amsterdam Noord, Oudorperstraat 18, hoek Purmerweg, 020-6364681

Whatsapp-groep Noodgevallen Wijkergouw

Let op! De Whatsapp-groep Noodgevallen mag alleen gebruikt worden als er geen anderen in de buurt zijn om te helpen bij acute noodgevallen als brand, medische noodzaak of aanhouden inbreker. Bel indien mogelijk zelf ook zo snel mogelijk 112.

Hoe meer mensen meedoen, des te beter het functioneert. Meldt u aan om mee te doen.

Coördinator van de groepsapp voor complex 1 en 2, (tuin 1 t/m 92 en tuin 93 t/m 132) is Leticia Oppenhuizen, tuin 26, telefoon 06-14640600.

Coördinator van de groepsapp voor complex 3, (tuin 136 t/m 229) is Ellen Burgwal, tuin 148, telefoon 06-44028404.

Verzekeringzaken

Formulier aanvragen bij het bestuur of downloaden via <https://wijkergouw.nl/archief/> (verzekeringzaken in groen)

Samenstelling bestuur, commissies en bijzondere diensten

Bestuur

Voorzitter: Andrea van Pol

2e voorzitter: Vacant

Penningmeester: Linda Hegeraad

Secretaris: Cora Koene

Algemeen bestuurslid: Nelleke Bosland

Algemeen bestuurslid: Joke van Pel

Algemeen bestuurslid/Technische zaken: Charles

Noordermeer

Kascommissie: Marion Cornelissen, Jeroen Altelaar, Judith Olbers

ARBO: Carien Ruijter, Thom Perquin

Bouwcommissie: Rob de Bruin, Thom Perquin, Bram Eken, Marcel de Bruijn

Barcommissie: Marian Rozendaal (coörd.), Clary van Amelrooy, Annemiek Daems, Janny Hofman, Carien Ruijter, Frederieke Schouten, Iris Schouten, Remko Schouten en Annelies Soede. Functie coördinator vacant

Redactiecommissie: Thea Adriaansen, Joke van Pel (redactie), Robert Oomen (vormgeving), Cindy en Michel Wever (webredactie)

EHBO: Marco Monsuur, tuinnr. 191

Winkel: André Tuin, Ria Akkermans, Alie de Boer en Joyce Propitius

Tuincommissie: Gwen de Ruijter, Ellen Burgwal, Cobie van Gent, Thea Adriaansen, Eileen van Stam, Lune Renardel de Lavalette

Tuinverkoopteam: Carrie van der Maas, Noline van Doorn, Joke van Pel, Tuinverkoopwijkergouw@gmail.com

Waterleidingcommissie: Ben Suurendonk, Theo van Kersbergen, Charl Noordermeer

Interieurverzorging boerderij: Judith Seymonson (coördinatie); Claire Taylor; Greet Rietveldt; Kitty Horstink

Lunchcommissie: Anita Scheltema, Annemiek Bakker, Chikako Watanabe, Claudia en Erik Rogg, Diana Tromp, Frank Hoekstra, Hantzen Ploeger, Helen Couwenberg, Jan Verdonk, Jim Tier, José Haverkamp, Karin Goertz, Margje Muusse, Maria Lebouille, Marina Blok, Mirjam Sigling, Nell Donkers, Nieko Nierop, Philippa Collin, Renate Syswerda, Sabrina Kamstra

Boerderij

In het seizoen geopend op zaterdag van 12.30 uur tot 13.30 uur (lunch). Klaverjassen en Rummikubben elke vrijdagavond, aanvang 19.30 uur.

Tuinbeurten

Verplaatsen van tuinbeurten van tevoren melden via de online agenda http://www.supersaas.nl/schedule/werkbeurten_Wijkergouw (of via tuinbeurtenwijkergouw@gmail.com). Last Minute afmeldingen graag ook melden op zaterdag tussen 08.30 uur en 09.00 uur: bellen naar Samen Sterk, 020-4904567

't Bos

Het bos is geopend op zaterdagochtend van 9.00 tot 12.30 uur. Houd je aan de aanwijzingen van de bosbeheerder van dienst. Je kunt daar je tuinafval afleveren om tot compost te laten verwerken en takken om te laten hakselen. Houtsnippers en aarde (compost van eigen makelij): zelf halen, gratis, zolang de voorraad strekt.

't Vuilnishok

De vuilcontainerplaats is tijdens de werkbeurten geopend op zaterdag van 09.00 uur tot 12.30 uur en op woensdag van 18.30 uur tot 19.30 uur. Papier en lege flessen graag gescheiden inleveren in de containers op het Waterlandplein.

Acculaadpunt

Elke zaterdag van 2 april t/m 27 augustus, tussen 10.00 – 10.30 uur in het accuhok achter de Boerderij of vraag naar André in 't Winkeltje.

't Winkeltje

In het seizoen is op zaterdagmorgen de winkel open van 10.30 uur tot 12.00 uur. Er is petroleum te koop voor 1,60 euro per liter. Uitsluitend met pin betalen.

Openbaarheid tuinpark

Tuinpark Wijkergouw is in de regel geopend van 1 april tot 1 oktober tussen 08.00 uur en 22.00 uur. Dan is het tuinseizoen in volle gang en kunnen tuinders en bezoekers activiteiten ontplooiën en bijwonen. Buiten het seizoen is het park beperkt open. Graag de hekken buiten de openingstijden op slot doen bij aankomst én vertrek.

't Terreintje

Tijdens de werkbeurten (tot half oktober) geopend op zaterdag van 10.30 uur tot 12.00 uur.

Vuilcontainerverhuur: 30 euro per container per week. Op 't Terreintje bespreken en betalen.

Kar huren (b.v. voor het afvoeren van hakselhout of het brengen van beschoeiingshout): 5 euro. Voor dit bedrag wordt de kar afgeleverd en weer opgehaald. De kar dient door de tuinder zelf geleegd te worden in het bos. U kunt natuurlijk ook gebruik maken van de gratis (platte) karren.

Aarde (van externe leverancier): 30 euro per kar, 2,75 euro per kruiwagen

Zand: 27 euro per kar, 2,50 euro per kruiwagen

Beschoeiing: Reserveren en ophalen van hout en vlot voor vernieuwen beschoeiing.

Gas: In het seizoen zijn op 't Terreintje gasflessen te koop. Prijs per fles 35,50 euro, af te rekenen op 't Terreintje. Uitsluitend met pin te betalen.

Er kan geen oud ijzer meer worden ingeleverd.

Alle prijzen onder voorbehoud.